

Отчет на Управителния съвет за дейността и финансовото състояние на НЛРС - СЛРБ за мандат 2009-2013 г.

През отчетния период Управителният съвет организира своята работа в съответствие с „Мандатна програма за дейността на Националната организация за периода 2009 – 2013 г.“ По този начин успяхме да осигурим провеждането на балансирана ловна политика в системата на Националната организация, която се базира на специфичните особености и задачи на сдруженията, произтичащи от ловното и риболовното законодателство в страната. Мандатната програма подпомогна сдруженията при планирането и организирането на изпълнението на съюзните дейности, както и тяхното финансово обезпечаване в съответствие със заложените в нея критерии и изисквания към практическата работа. На национално ниво ежегодно се утвърждаваше план-график за изпълнение на посочените цели и задачи. Резултатите, които постигнахме, са добри и са плод на колективните усилия, инициативността и практическите действия на организационните структури и звена на всички нива.

Изминалите години бяха сложни и трудни. Работихме в специфична правно-организационна среда, продиктувана от приетите изменения и допълнения на ЗЛОД през 2009 г., в началото на мандатния период. Обстоятелствата ни принудиха да изберем като важен приоритет в дейността ни запазването на организационните структури, единството и целостта на Националната организация. Това се налагаше и от факта, че приетите промени на ЗЛОД отнеха законовия статут на Националната организация и създадоха законови предпоставки за алтернативни ловни структури на регионално и национално ниво.

Важен приоритет в дейността ни бе съхраняването на природните местообитания и увеличаване популациите на дивите животни чрез провеждане на целенасочени ловностопански мероприятия. В условията на изключително тежка икономическа криза сдруженията успяха да инвестират значителни средства в стопанисването и опазването на дивеча, с което осигуриха стабилизиране и увеличаване на дивечовите запаси през годините. В това отношение изключителна роля изигра Националната програма за разселване на дивеч в системата на НЛРС - СЛРБ, като постигнахме ръст от 26 % спрямо 2009 г.

Като приоритет в работата на Управителния съвет поставихме развитието на любителския риболов. След проведените поредица от срещи с всички ръководства на ИАРА през периода бяхме обнадеедени, че ще настъпи коренна промяна в отношението на държавата към любителите риболовци. За съжаление всичко рухна като пясъчна кула. Предприетите действия от наша страна за промяна в нормативната база, свързана с любителския риболов и облекчаване на процедурата за получаване на правото сдруженията да управляват рибните ресурси във водните обекти, определени с ЗРА само за любителски риболов, бяха отхвърлени от Народното събрание. Очевидно държавата, в лицето на ИАРА, по всякакъв начин противодействаше на Националната организация в желанието ѝ да се приложи законът и се защитят интересите на любителите риболовци.

През отчетния период в дейността на УС беше и комуникацията с държавните органи и институции, неправителствени организации (НПО), имащи отношение към лова и риболова. Успяхме да осигурим добри контакти със структурите на МЗХ, респективно с Изпълнителната агенция на горите/ИАГ/. Приетият нов Закон за горите и изградените 6 нови държавни горски предприятия и промяната в функционалната характеристика на ИАГ внесоха известно напрежение, но не оказаха съществено влияние във взаимоотношенията ни на регионално и национално ниво. С безпокойство констатираме, че през отчетния период нямаше сериозен диалог по въпросите на ловното стопанство и неговото стратегическо развитие. Очевиден бе фактът, че ловната политика на България често се подчиняваше на определени частни интереси, които оказваха влияние и натиск върху структурите на Националната организация.

На четвърто място поставихме като приоритет в работата ни бе запазването на българските традиции в лова като важен фактор за съхраняване индентичността на Националната организация в условията на един динамично променящ се свят. Подобри се работата в направление „Връзки с обществеността“. Осъществиха се редица инициативи, които имаха за цел да информират обществеността за народополезната дейност на Организацията, за популяризиране на нейната екологична политика и за развитието на духовните ѝ ценности. Сдруженията – юбиляри, отбелязаха тържествено своите кръгли годишнини. Съборите, ловните вечеринки, детските състезания и конкурси, трофейните изложби, киноложките и ловно-стрелковите състезания и турнири и др. на регионално и национално ниво традиционно присъстваха и обогатяваха съюзно-организационния живот на сдруженията. Постигнатото в това направление не удовлетворява. В условията на съвременните комуникации, когато информация от всякакво естество не е проблем за съюзните ни членове, специфичните методи и средства на нашата работа следва да бъдат много по-адекватни и в крак с времето, в

което живеем. Това в най-голяма степен се отнася за нашите печатни издания и при общуването ни с организационните звена и с ловците чрез електронните методи.

През отчетния мандат съхранихме и доразвихме контактите и сътрудничеството с международните организации **FACE** (Федерация на ловните асоциации в Европа) и **CIC** (Световен съвет по лова и опазване на дивеча), както и със сродните ловни организации от балканските страни. Националната ловна организация беше домакин и взе участие в редица международни инициативи, асамблеи, съвещания, двустранни срещи, ловни изложения, турнири, състезания и други мероприятия. Можем с гордост да заявим, че Националната организация се ползва с международен авторитет и признание за дейността си в България за опазване на природата и защита на лова като традиция и европейска ценност.

Организационна дейност

Мандатът на Управителния съвет съвпадна с встъпването в длъжност на избраното държавното ръководство след проведените през юни 2009 г. парламентарни избори. Една от първите инициативи на новоизбрания парламент бе да се приемат измененията и допълненията в ЗЛОД, внесени от трима народни представители. С тях се премахна законовият статут на Националната организация и нейните функции като партньор на държавата в стопанисването и управлението на ловното стопанство на страната. По този начин се създадоха предпоставки за обособяването на алтернативни сдружения на регионално и национално ниво. За съжаление още в първите дни след публикуването промени в ЗЛОД Националното сдружение беше поставено под натиск и изолация, диалогът с държавните институции се наруши и стана непредвидим. По един недемократичен начин и грубо вмешателство в организационния живот на сдруженията бяха направени опити за тяхното дестабилизиране и откъсването им от Националната организация. В тази непочтена игра се включиха народни представители от тогавашното управляващо мнозинство, служители от областната и общинската администрация и чиновниците от горските структури.

Управителният съвет реагира незабавно по демократичен начин на новите предизвикателства, които бяха насочени срещу организационното единство и цялост на организацията. Приети бяха спешно декларации и обръщения до министър-председателя Бойко Борисов с копия до Народното събрание, до парламентарните групи и други институции, имащи отношение. На 7 октомври 2009 г. се проведе Национално съвещание с председателите на сдруженията, на което бе прието обръщение до министър-председателя на Република България Бойко Борисов във връзка с настъпилите промени в ловното

законодателство и статута на Националната организация. Представителите на сдруженията бяха категорични, че диалогът трябва да продължи и на този етап да не се прибегва към протестни действия, още повече че не бяха изминали и 100-те дни на новоизбраното правителство. Излъчена бе контактна група, която да проведе среща с министър-председателя и да му връчи приетата от съвещанието декларация. За съжаление всички наши желания и искания останаха глухи за държавните институции и дори не получихме отговор на повдигнатите въпроси, нещо, което няма обяснение и аналог в съвременните цивилизационни отношения.

Изработените по решение на Националното съвещание мотиви на Управителния съвет до председателя на Народното събрание, с копие до всички парламентарни групи и основни постоянни комисии за отмяна разглеждането на второ четене на внесените от тримата депутати промени на ЗЛОД, имаха същата съдба – никаква реакция и отношение.

Най-широка гласност на нашите проблеми постигнахме чрез привличане вниманието на най-влиятелните и популярни средства за печатна и електронна информация и информационни агенции, но поради недостатъчно им познаване и предпазливото отношение към управляващите, често се натъквахме на неразбиране и подценяване или изкривяване на поднесената информация.

Имаме достатъчно аргументи, за да кажем, че срещу Националната организация бе предприета безкомпромисна атака, която се засили особено след приемането на промените в ЗЛОД. Много често се използваха средствата на демагогията и клеветата, което пролича особено ярко в интернетфорумите във връзка с нашата проблематика. Огромни усилия бяха положени главно от екипа на националното ръководство за адекватна реакция и париране на тази дирижирана кампания. Периодичните издания на ИК „Наслука“ методично и компетентно разясняваха позициите и отстояваха каузата на Националната организация със своите публикации през този период.

В този труден момент политиката на Управителния съвет беше подкрепена от преобладаваща част от ловно-рибарски сдружения. Изказваме нашата благодарност на ръководствата на сдруженията, които изразиха по категоричен начин своята принципна позиция за защита на Националната организация и отстояване на нейното единство. Манипулациите, насочени към разбиване на единството и целостта на нашата организация, бяха много бързо разпознати и отхвърлени от общественото съзнание, за това допринесе спокойният и диалогичен подход на ръководството, базиран на опита и разбирането за обществена толерантност и търпимост като принцип в социалните отношения. Ясно и навреме се откриха точките на напрежение в Организацията и нездравите мотиви и интереси, които породят конфликтите. Всички тези наши усилия доведоха до

консолидиране на Организацията въпреки мрачните прогнози на нашите недоброжелатели. Без колебание може да заявим, че това е пример за държавническо мислене, тъй като чрез защитата на единството и целостта на Националната организация ние защитаваме интересите на държавата, природата, дивеча и стотиците хиляди ловци.

В резултат на прилагането на приетите изменения и допълнения в ЗЛОД през 2008 г., с които се определиха районите на дейност на сдруженията и последващите промени от 2009 г., които отмениха редица функции на Националната организация и въведоха нови принципи на сдружаване и алтернативност в ловното движение, доведоха до промяна в конфигурацията на структурите на Националното ловно сдружение. Обособиха се нови сдружения или се възстановиха някои стари, както следва:

В района на РДГ- Берковица:

- От ЛРД "Сокол-Берковица" се отделят 3 дружини и се възстановява ЛС "Ботуня"-гр. Вършец с около 180 ловци.
- От ЛРД „Сокол-Оряхово” – гр. Оряхово, се отделят две дружини и се възстановява ЛС „Огоста-2002- с. Гложене, с около 90 ловци.
- От ЛРС „Огоста” –Монтана, се отделят 9 дружини и се възстановява ЛС „Свидня”-Говежда с около 300 ловци. Към същото сдружение през 2011 г. се присъединява и 1 дружина от ЛРС -Годеч.

В района на РДГ- Бургас:

- От ЛРС „Лебед” – Бургас, се отделят 4 дружини и се създава ЛС „Аполония” – гр. Созопол с около 240 ловци.
- От ЛРД "Средец" – гр. Средец, се отделят дружини и се възстановява СЛР "Орловица"-гр. Средец, с около 450 ловци.
- От ЛРД "Сокол 2–Карнобат" – гр. Карнобат, се отделят 2 дружини и се възстановява ЛС „Лозарево” – с.Лозарево, с около 80 ловци.
- От ЛРД "Сокол 2001" – гр. Малко Търново, се отделят 6 дружини с около 250 ловци и се създава ЛРС „Папия” – гр. Царево.
- От СЛР "Хан Крум – Сунгурларе" – гр. Сунгурларе, се отделят 4 дружини и се възстановява ЛС „Български ловец" с около 100 ловци.
- От ЛРД "Гларус" – гр. Поморие през 2010 г. се отделят 6 дружини от община Несебър с около 491 ловци и се създава ЛРС Несебър – гр. Несебър.

В района на РДГ - Варна:

- От ЛРД „Калиакра” –гр. Каварна, се отделят 3 дружини и се възстановява ЛС ”Зеленка” с около 130 ловци.
- От СЛР ”ЛРД -Крушари” – с. Крушари, се отделят 3 дружини с около 110 ловци и се създава ново сдружение ЛС”Хан Терелиг”.
- От ЛРД -Варна през 2012 г. се отделят 3 ЛРД с около 130 ловци и създават ново ЛС „Варна 2012”- гр. Варна.

В района на РДГ- Кърджали:

- От ЛРД – гр.Свиленград, се отделят 2 дружини с около 140 ловци и възстановяват ЛС”Сакара”.
- През 2011 г. ЛРС - Ивайловград с 20 дружини и около 950 ловци излезе от НЛРС-СЛРБ.
- През 2012 г. от ЛС „Родопи”- Момчилград, се отделя 1 ЛРД и от ЛРС”Маказа” –с.Кирково, се отделя 1 ЛРД и се създава ЛС „Архида”- Елхово, с около 70 ловци.

В района на РДГ - Ловеч:

- От ЛРД “Персин” – гр.Белене, се отделят 10 дружини и се създава ново ЛРС “Никопол” – гр. Никопол, с около 240 ловци.
- СЛР “Община Долни Дъбник” – гр. Долни Дъбник, с 11 ЛРД с около 680 ловци напусна НЛРС-СЛРБ. По-късно през 2011 и 2012 г. към него се присъединяват напусналите ЛРС- Червен бряг и ЛРС- Кнежа по една дружина.

В района на РДГ- Пловдив:

- Към отделеното през 2003 г. от ЛРД”Сокол” – Пловдив ЛРС „Съединение” – гр. Съединение, със 7 дружини и около 950 ловци през 2010 г. се присъединява 1 дружина с около 70 ловци от ЛРС- Пазарджик.

В района на РДГ- Сливен:

- От ЛРС - Сливен се отделиха ЛС „Сърнена гора” – гр. Сливен, с около 400 ловци и към него през 2012 г. преминаха още 3 дружини от ЛРС - Нова Загора с около 180 ловци и ЛС „Гребенец”- гр. Сливен, с около 150 ловци.
- ОТ ЛРС - Елхово се отделиха ЛС „Деница” – с. Деница, с около 70 ловци, ЛС „Калето 2001” – с. М Манастир, с около 90 ловци, ЛС „Глиган”- с.Лесово, с около 55 ловци, ЛС „Ел-Же-До”- гр. Елхово, с около 70 ловци и ЛС „Диана”- гр.Елхово, с около 65 ловци.

- От ЛРС „Странджа” – гр.Болярово, се отдели ЛС „Болярка”- гр. Болярово, с около 65 ловци.

В района на РДГ - Смолян:

- ЛРС “Мадан” – гр. Мадан, с 13 дружини и около 710 ловци през 2010 г. излезе от НЛРС-СЛРБ.

В района на РДГ- София:

- От ЛРД- Ботевград се отделят 5 дружини и се възстановява ЛС „Медвен”-Ботевград, с около 370 ловци, към което през 2011 г. се присъединява 1 дружина от Своге с около 40 ловци.

- ЛРД “Елин Пелин” – гр.Елин Пелин, се отдели ЛРС “Арабаконак” – с.Осоица, с 8 дружини и около 470 ловци, към което през 2012 г. се присъединява 1 дружина с около 30 ловци от ЛРС-София-юг.

- През 2011 г. ЛРС-Етрополе с 10 дружини и около 780 ловци след натиск от депутата Емил Димитров напусна НЛРС-СЛРБ.

- През 2012 г. от ЛРС-Самоков се отделиха 3 дружини с около 210 ловци и се възстанови ЛС- Долна Баня .

В района на РДГ- Стара Загора:

- От СЛР Чирпан – гр. Чирпан, се отделиха 2 дружини и се възстанови ЛС „Наслука” с.Гита с около 70 ловци.

- От ЛРД “Стара Загора” – гр.Стара Загора, се отделят: 3 дружинки и се възстанови ЛС „Морулей 2001”- гр. Ст.Загора с около 110 ловци, 2 дружини и около 80 ловци и се възстанови ЛС „Сърнена гора” –Ст.Загора и 2 ЛРД с около 100 ловци и се възстанови ЛС „Трънково” – с.Трънково.

- От ЛРС “Орел 2001”- гр. Мъглиж, се отделят 6 дружини с около 320 ловци и се възстановява ЛС “Прохода” – гр. Гурково. През 2011 г. напуска НЛРС-СЛРБ и самото ЛРС “Орел 2001”- гр. Мъглиж, с 11 дружини и около 510 ловци

В района на РДГ- Шумен:

- От СЛР “Станата” – гр. Нови пазар, се отделят 7 дружини и около 370 ловци и се възстановява ЛС “Глиган –2001” – с. Н.Козлево.

- От ЛРД “Сокол-Шумен” – гр. Шумен, се отделя 1 дружина с около 70 ловци и се обединява с дружина от СЛР “Станата” – гр. Нови пазар, с около 80 ловци и създават ЛС „Лудогорски ловец” – с.Становец.

Крайната равностметка към настоящия момент показва, че извън Националното ловно сдружение съществуват 41 ловни сдружения с

231 дружини и около 12 000 ловци. Част от тези сдружения, предимно големите –Етрополе, Ивайловград, Мадан и други, не преминаха към алтернативното обединение БЛРС, създадено през 2009 г. по инициатива на някои депутати от управляващото тогава мнозинство.

В Националната организация към настоящия момент членуват 145 юридически лица, от които 138 ловни и ловно-рибарски сдружения и 7 рибарски сдружения с общ числен състав над 129 000 души.

Основният фактор, който определя организационното състояние на дадена структура, е нейният **членски състав**. За основа на настоящия анализ се позоваваме на данните от справката - образец 48 и от получените стикери от касата на НЛРС–СЛРБ.

ОБООЩЕНА СПРАВКА								
членски състав на сдруженията в НЛРС - СЛРБ за 2009, 2010, 2011 и 2012 г.								
Членове по категории	образец 48-1				каса НЛРС - СЛРБ			
	2009г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Членове (всичко)	137 859	128 693	106 925	122 378	150 059	133 053	132 314	129 220
Ловци и ловци-риболовци(всичко)	120 370	115 827	97 055	111 382	126 314	117 863	119 356	117 536
Ловци-риболовци (всичко)	24 100	19 318	14 366	17 333	25 762	19 519	19 748	16 950
В т.ч.								
- мъже	22 006	17 429	13 036	15 541				
- жени	251	203	148	402				
- мъже над 65 г.	1 762	1 650	1166	1 564				
- жени над 60 г.	81	36	16	19				
Ловци (всичко)	96 270	96 509	82 689	94 049	100 552	98344	99 608	100586
В т.ч.								
- мъже	84 111	84 283	71 658	81 782				
- жени	948	974	728	879				
- мъже над 65 г.	11 129	11 551	10 250	11 209				
- жени над 60 г.	82	121	53	79				
Риболовци (всичко)	17 489	12 866	9 870	10 996	23 745	16 102	12 958	11684
В т.ч.								
- мъже	13 933	9 885	7 161	8 196				
- жени	408	385	485	458				
- намален	3 148	2596	2 224	2 342				

Кои са основните изводи и тенденции?

Първият основен извод е, че членският състав на организацията ни в количествено отношение през отчетния период след колебанията през 2009-2010 г. се запазва на едно ниво около 130 000 члена.

Различията, които се наблюдават за отделните категории през 2009 г. спрямо останалите години от мандата, се дължат на цитираните вече по-горе причини – напускане на сдружения от НЛРС-СЛРБ веднага след публикуването на промените на ЗЛОД през ноември 2009 г. Това ясно личи при сравняване данните за общия брой на ловците и ловците-риболовци за 2009 и останалите три години.

По-тревожна е тенденцията на намаляване броя на чистите риболовци в сдруженията на организацията - техният брой от 23 700 през 2009 г. намалява на 11 700 през 2012 г. Основна причина за намаляване на организирания риболовци е, че държавата, в лицето на ИАРА, не позволи да се реализират направените промени в ЗРА. По всякакъв начин се спираше ходът на предвидените процедури за отдаване управлението на рибните ресурси в 103-те големи държавни язовира, определени за любителски риболов от сдруженията или от Националната организация. За съжаление в последните две години за значителна част и от общинските водоеми, които бяха дадени за стопанисване на някои сдружения, бяха прекратени договорите.

Категорични констатации и изводи за членския състав на организацията по възраст и пол не могат да се направят, поради факта, че през отделните години справка – образец 48, не се представяше от всички сдружения. Този проблем ще се реши категорично едва след въвеждане в НЛРС-СЛРБ на единна електронна информационна система. Същата не беше изградена поради това, че не успяхме съвместно с ИАГ да разработим и кандидатстваме с проект за финансиране на такава система.

От представените данни в справка се налага изводът, че нивото на ветераните ловци и ловци-риболовци се запазва на около 23-25 % от общия брой на тези категории.

Броят на новоприетите ловци и ловци-риболовци през отделните години, които предимно са на възраст до 35 години, се движи между 3500 и 5000 членове.

Тези констатации дават основание в следващите години основен приоритет в работата на дружествените ръководства да бъде подмладяването на членския състав чрез привличане на повече млади хора, които да обичат дивеча и да бъдат ревностни защитници на природата.

Броят на жените-ловци и ловците -риболовци през годините е в рамките на около 1- 1,1 % от общия брой на тези категории. В бъдеще и на тази категория съюзни членове е необходимо да се обърне повече внимание.

Заложените в **Мандатната програма на НЛРС – СЛРБ за организацията и управлението на съюзните дейности за периода 2009 – 2013 г.** основни приоритети в организационното направление ежегодно се актуализираха и конкретизираха в утвърждаваните от УС план-графици за изпълнение на тази програма.

Продължи изпълнението на заложените в Мандатната програма задачи за обучение и повишаване квалификацията на отделните категории щатни и обществени кадри:

- През 2011 г. в гр. Банкя се проведе тридневен семинар-обучение с новопостъпилите специалисти по ловно стопанство в ловните сдружения. Като за лектори бяха привлечени научни работници и висококвалифицирани специалисти от различни държавни институции. За съжаление от поканените за обучение 37 специалиста в семинара взеха участие само 19.

- За нуждите на сдруженията съвместно с Националната спортна академия „Васил Левски“ през 2011 г. беше организиран и проведен едномесечен квалификационен курс за инструктори по ловна стрелба. В тях се включиха 24 курсисти. През 2012 г. поради недостатъчен брой кандидати такъв курс не можа да се организира и неговото провеждане се осъществи едва сега – през 2013 г.

- По-резултатни се оказаха регионалните срещи с представителите на сдруженията по определени съюзни въпроси. През 2011 г. с голям интерес и активност протекоха регионалните срещи по темата „Регионална политика в развитието на ловностопанската дейност и приоритети на региона“. Особено резултатни по отношение на инициативи и приети решения бяха срещите в Генерал Тошево, Благоевград, Девин, Димитровград и др. За съжаление през 2012 г. не всички планирани регионални срещи по тази тема се осъществиха. Този подход на работа за повишаване квалификацията и усъвършенстване на информираността на съюзните кадри има бъдеще и остава да се актуализират и осъвременят някои от методите и начини на изложение и поднасяне на актуална информация.

Особено полезни в това направление се оказаха и станалите традиционни срещи на УС на НЛРС – СЛРБ с председателите на сдруженията в началото на всяка година. Наложилата се практика на тези срещи да се очертават основните приоритети в отделните съюзни дейности за годината се възприе като правилен подход в работата на УС и във взаимодействието между структурите на организацията. Освен това ръководството прецени, че трябва да се поставят и проблемни въпроси, които искат обсъждане с участието

на сдруженията. Такъв беше случаят с направената от проф. Нино Нинов презентация на „СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЛОВНОТО СТОПАНСТВО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2012 - 2027 г.“ на традиционната среща с председателите на сдруженията през месец февруари 2013 г. Като слабост на тези срещи може да се отбележи, че не всички председатели участват в тях и това трябва да се коригира без следващия мандат.

Промените в ЗЛОД през последните години постави специално изискване към оперативния щатен състав в сдруженията - специалистите по ловно стопанство и лицата по охраната да притежават лесовъдско средно или висше образование. В Закона за горите от 2012 г. това изискване се постави с още по-голяма категоричност. Анализът на настоящото състояние на кадрите в сдруженията показва, че има какво още да се желае.

В момента в ловните и ловно-рибарските сдружения работят като специалисти по лова и лица, отговарящи за охраната/ловни надзиратели/ общо 253 човека. Само 129 щатни служители са с образователен ценз, съгласно изискванията на ЗЛОД, а 61 са със следдипломна квалификация.

От **специалистите по ловно стопанство** с необходимото образование са, както следва:

- С **висше** лесовъдско, биологично и зоологично образование са 36 щатни. Като специалисти със следдипломна квалификация след висше образование са назначени 4 човека. А в 10 от сдруженията специалистите по лова с висше образование нямат необходимата квалификация.

- Със **средно** лесовъдско, биологично и зоологично образование са 93 човека, като в 35 от сдруженията щатният състав е със следдипломна квалификация - придобита лесовъдска квалификация след двегодишен курс в професионални гимназии по горско или селско стопанство.

Като цяло Организацията разполага с опитни и дългогодишни кадри, но част от тях не отговарят на новите изисквания за квалификация по ЗЛОД. През мандата в някои сдружения се извърши смяна на специалистите по ловно стопанство - в Балчик, Благоевград, Годеч, Мездра, Разград, Самоков, Силистра и Хвойна бяха назначени специалисти с висше лесовъдско образование, а в други 28 сдружения новоназначените специалисти са със средно специално образование, като няколко от тях нямат необходимата квалификация. През мандата в сдруженията Варна, Габрово, Димитровград, Ихтиман, Плевен, Славейно и Чирпан бяха назначени

специалисти с висше лесовъдско образование, но впоследствие бяха заменени с лица с по-нисък образователен ценз.

През отчетния период общите събрания на сдруженията натрупаха значителен опит в организацията и управлението на съюзните дейности. Повиши се представителното ниво на дружините, създаде се благоприятна атмосфера за делово и конструктивно обсъждане на вътрешносъюзните въпроси.

Решенията се приемат с консенсус и квалифицирано мнозинство, което е показател за последователната и принципна политика на сдруженията. От проведените общи/ отчетни и отчетно-изборни/ събрания можем да направим извода, че най-обстойно и задълбочено се обсъждат въпросите, свързани със стопанисването и опазването на дивеча, спазването на законността и борбата с браконьерството и проблемите на риболовците за осигуряване на водоеми. Трябва да подчертаем, че с тревога се констатираха едни и същи нерешени въпроси:

- улавянето на дивеча с капани;
- сечта по време на ловния сезон;
- офроуд състезание из ловните райони;
- изораване на пътищата, премахване на синорите и унищожаване на укрытията;
- неконтролируемите пожари в стърнища и пасища;
- засилващото се напоследък ограждане с електропастери на територии в ловните райони.

Динамиката на обществения и съюзен живот, усъвършенстването на нормативната база в сферата на биоразнообразието и ловното стопанство изисква своевременно актуализиране на уставите на сдруженията с новостите, което не се прави регулярно от всички сдружения.

Оценката ни за управителните съвети на сдруженията са положителни. Те се утвърдиха като действени оперативни органи при практическото реализиране на целите и задачите на сдруженията.

През мандата се очерта определена зависимост между нивото на съюзно-организационната дейност в сдруженията и участието им в работата на националните органи за ръководство и управление – Общо събрание и Управителен съвет и комуникацията с оперативния състав на националното сдружение. Участието на представителите на сдруженията в работата на проведените 7 общи събрания на НЛРС-СЛРБ показват една тенденция на увеличаване броя на сдруженията, чиито представители активно участват в работата на този висш форум на организацията. Участие във всичките седем събрания са имали 41 сдружения, а сдруженията в Айтос, Ген.Тошево, Дългопол, Елхово и Провадия не са участвали с нито един представител в нито едно

от общите събрания, което е без прецедент в досегашната история на Националната организация.

Общото събрание на НЛРС-СЛРБ, както вече бе споменато, през мандата заседава 7 пъти – по два пъти през 2009 и 2010 г. и по един път през 2011, 2012 и 2013 г.

В дневния ред през отделните години присъстваха традиционните отчети за дейността и финансовото състояние на НЛРС-СЛРБ и на Управителния съвет, отчетния доклад на Контролния съвет, както и отчетите на фирмите “Сокол-БЛРС” – ЕООД и “Наслука” – ЕООД, утвърждаване бюджета на УС на НЛРС-СЛРБ за съответната година и размера на членския внос за следващата година. На първото Общо събрание след отчетно-изборното, през ноември 2009 г., бе утвърдена Мандатната програма на НЛРС – СЛРБ за организацията и управлението на съюзните дейности за периода 2009 – 2013 г. и бе приет отчетът на програмата за изкуствено производство и разселване на дивеч през 2009 г.. На второто Общо събрание през февруари 2010 г. бяха направени промени в Устава на НЛРС - “СЛРБ” с цел синхронизирането му с настъпилите промени в ЗЛОД и бе обсъдена „Информация за организационното състояние на сдруженията, членове на НЛРС-СЛРБ след промените в ЗЛОД, и подновяването на членството за 2010 г. в тях”.

Внасяните от Управителния съвет добре подготвени материали предразполагаха към широк дебат и конструктивни предложения от залата, към активното участие на мнозинството от сдруженията. Средният кворум на присъстващите на общите събрания за мандата е 56.8%, като най-висок е бил на отчетно-изборното на 9.07.2009 г. и най-нисък на последното на 15.05.2013 г. Всички общи събрания са започвали навреме и при кворум над 50 %. През отделните години кворумът е бил както следва: за 2009 г. – ОС на 29.11. – 54.5 %; за 2010 г. – ОС на 25.02. – 57.2 %, ОС на 20.05. – 52.4 %; за 2011 г. – ОС на 19.05. – 60.2 %; за 2012 г. – ОС на 31.05. – 60.2% и за 2013 г. – ОС на 15.05. – 51.8 % Средно за мандата в дискусиите по отделните точки на всяко заседание на Общото събрание са вземали участие около 10-12 % от делегатите, като най-дискусионни са били въпросите за фирмите към националната организация – „Сокол-БЛРС” ЕООД и ИК „Наслука” ЕООД.

Обективна оценка за работата на Управителния съвет на НЛРС-СЛРБ през мандата е необходимо да дадат представителите на сдруженията в Общото събрание.

В самооценката за работата на УС на НЛРС-СЛРБ по всяка вероятност ще надделее субективизмът, но такава, макар и накратко, е необходима.

През отчетния период УС се е ръководил и планирал своята дейност въз основа на утвърдения още на първото заседание Правилник за работата на УС на НЛРС-СЛРБ. През мандата са проведени 28 редовни и извънредни заседания при необходимия кворум и само едно заседание не е вземало решения, поради липса на изискуемия минимален брой членове на УС.

През мандата УС работи съгласно устава при необходимия кворум и решенията са вземани с нужното мнозинство. Участието на всеки член в заседанията на УС е уставно изискване и морална отговорност пред тези, които са го избрали в този орган. През мандата се оформи едно ядро от активно участващи членове, които даваха облика на всяко заседание. Една друга част участваше в заседанията с променливо присъствие и третата група, най-малобройна, която след определено време престана да посещава заседанията. Това нередовно участие в работата на някои членове наложи през 2012 г. в общото събрание да бъде включена точка за освобождаването на членове по чл.22, ал.5 от устава. До крайно решение не се стигна, но обсъждането на този въпрос постави на дневен ред проблемът за подбора и избора на членове на Управителния съвет.

Друг важен момент, утвърдил се в работата на УС, е умелото използване на капацитета и помощта на постоянните комисии в отделните съюзни направления при решаването на възникнали проблеми и внасяне на програмни или управленски документи. Тази практика е необходимо да продължи и в бъдеще, като се разшири обхватът на дейностите и направленията, към които да се изградят подобни комисии.

Законност в лова и риболова и борбата с браконьерството

През отчетния период се повиши контролът от страна на компетентните органи по спазването на законността по време на лова и риболова. Има положителна тенденция и в отношението на ловно-рибарските сдружения към проблемите на законността свързани с лова и риболова. Съвместните усилия на ловно-рибарските сдружения и структурите на МВР и ИАГ през последните години дават положителни резултати. Това в особена степен се отнася за ловно-рибарските сдружения в Бургас, Плевен, Ловеч, Панагюрище, Шумен и др. За съжаление общата оценка за прилагането на законността и особено по отношение на браконьерството е незадоволителна . Поради недостатъчната

информация в системата на НЛРС-СЛРБ главно по вина на ловно-рибарските сдружения не сме в състояние да анализираме и оценим в каква степен оторизираните длъжностни лица по охраната вършат професионално своите задължения и доколко техните усилия имат ефект. За това си позволяваме да ползваме статистическите данни на ИАГ, за да направим съответните изводи, които се потвърждават и от преките впечатления на експертния състав към УС на Националната организация при контактите му със сдруженията.

По данни на ИАГ през изтеклия период средно на година се съставят между 500-600 акта за установяване на административни нарушения. В това число са включени и актовете, съставени от специалиста по лова и ангажираните лица по охрана на дивеча към сдруженията, които са не повече от 5 % от общия им брой. Анализът на съставените актове показва, че 80% са по време на организиран лов и се отнасят за нарушения, свързани с нарушаване границите на ловищата, превишаване броя на ловците при групов лов, ловуване на неразрешен дивеч, превишаване на отстрелните норми при дребния дивеч. Останалите актове са съставени за браконьерство при нерегламентиран лов. От съставените актове в 75% от случаите са издадени наказателни постановления. От проведените общи събрания на сдруженията се налага констатацията за ниската ефективност от работата на служителите по охраната и обществените сътрудници и естествено е да си зададем въпроса, дали тази система не е изчерпала своите възможности. Този извод се налага и от преобладаващото мнение на съюзните членове за възможностите и потенциала на сдруженията да се справят с охраната на дивеча и рибата.

Отчитайки негативните резултати през годините в това направление, ръководството на Управителния съвет прави тъжната констатация, че преобладаващата част от ловните надзиратели нямат необходимите компетентност и материално осигуряване и нещо повече - оставаме с впечатлението, че те не са напълно наясно със задълженията, които трябва да изпълняват. Затова организирахме курс за квалификация по специална програма, одобрена от ИАГ, с основни лектори от държавните институции, имащи отношение към проблемите. За съжаление преобладаващата част от сдруженията подходиха несериозно и не осигуриха присъствие на своите щатни служители по охраната на този семинар. От поканените 54 щатни ловни надзиратели на семинара присъстваха само 17 души. Този пример е достатъчен, за да преценим нивото на работа в сдруженията, свързано с охраната на дивеча и рибата.

От трибуната на общото събрание трябва да заявим, че браконьерството в сегашните си мащаби и форми е основен фактор

за намаляване на дивечовите и рибните запаси в България. По категоричен начин трябва да осъдим това деяние, но и да заявим имаме ли воля и желание през следващите години рязко да ограничим посегателство върху дивечовото богатство на страната. Разбира се, това би могло да се постигне в тясно сътрудничество и единодействие с компетентните държавни органи и институции, но ние трябва да извървим своя път и отговорност, което означава:

- да повишим превантивната работа в сдруженията, като стриктно спазваме законовите изисквания, свързани с организацията, и провеждането на ловните излети и недопускане на нарушения и компромиси, които оказват лош възпитателен ефект сред ловците;

- да прекратим грозната практика на всички нива за прикриване на закононарушенията или изопачаване на тяхната значимост, като по този начин се превръщаме в анонимни поддръжници на нарушителите;

- да създадем в ловните дружини атмосфера на нетърпимост към всякакви опити за нарушаване на законоустановените норми на лов и преди всичко на браконьерските прояви;

- да прекратим всякакви опити и действия на ръководните органи за либерализъм и оправдателно отношение към констатирани нарушения и лица, които са в противоречие с ловният морал;

- да се промени кадровата политика на сдруженията към назначаването на щатните служители по охраната. Необходимо е да бъдат не само образовани и компетентни, но и да притежават делови и организационни качества, които да им позволят да работят по ефективно в това число и с обществените сътрудници;

- да се постави на нова основа работата със съответните държавни институции, като се потърсят нови по-ефективни форми на координация и взаимодействие при организирането на охраната на ловностопанските райони

- да се засили работата с медиите, като се дава гласност на посегателствата върху природата и нейното дивечово и рибно богатство.

Управителният съвет е обезпокоен от случаите на наранявания с ловно оръжие по време на лов през отчетния период.

Докато през 2009 г. бяха констатирани общо 22 тежки наранявания и 8 наранявания с фатален край, то през 2010 г. случаите намаляха – 8 наранявания и 3 довели до фатален край, през 2011 г. бяха 7 тежки наранявания и 2 наранявания с летален изход, през 2012 г. за съжаление те леко се повишиха – 10, като от тях имаше 4 с фатален край за простреляните ловци. Отбелязваме, че 90 % от случаите и особено при тези от тях, които отнемат

човешки живот, са станали по време на груповото ловуване на дива свиня. Основните причини за съжаление са почти едни и същи и се повтарят всяка година. Става дума за слаба дисциплина и отговорност от страна на участниците в лова и употребата на забранени от закона боеприпаси – сачми с големина над 6 мм. Това говори за принижена взискателност и контрол на ръководителите на лова и за недобросъвестното поведение на част от ловците.

Очевидно става дума за утвърдили се лоши практики в някои ловнорибарски дружини да се премълчават фактите и обстоятелствата, които пречат на нормалния и безопасния лов.

За съжаление тези инциденти се случват независимо от положените изключителни усилия от страна на Националната организация за създаването на необходимите организационни и законови предпоставки за тяхното недопускане.

През отчетния период Управителният съвет, съвместно с ИАГ, иницира промяна в ловното законодателство. Въведе се задължителното изискване по време на ловуването ловците да са екипирани с ленти, шапки или облекло с ярък сигнален цвят. Забрана за употреба на сачми с диаметър над 6 мм при провеждането на групов лов на дива свиня с гладкоцевно оръжие и употребата само на боеприпаси тип "куршум". В помощ на ловците бе подготвена и издадена специална книжка в 50 000 тираж със задължителните правила за безопасност при боравенето с ловно оръжие по време на лов. Подобри се съвместната работа със структурите на ИАГ и МВР, като инструктивните съвместни съвещания преди откриване на ловния сезон се превърнаха в практика на сдруженията.

Независимо от това трябва категорично да заявим, че отговорността за безопасността по време на лов зависи изцяло от ръководителите на ловните излети. Техният подбор и компетентност да се справят с тази отговорна задача е изцяло в приоритетите на ловно-рибарските сдружения, за което се изискват много повече усилия от тяхна страна.

Европейска интеграция и проекти

През мандата 2009 –2012 г. направлението осъществяваше дейността си в съответствие с основните си цели:

- Адаптиране на дейността на организацията към изискванията на европейското законодателство в областта на биоразнообразието.

- Постигане на стратегически цели на организацията и нейните членове – ловно-рибарските сдружения, чрез финансиране от европейските фондове и програми.

Основните задачи бяха насочени към възможностите за кандидатстване и реализация на проекти и програми, финансирани от европейски фондове, както и към предоставяне на консултантски услуги в тази насока на външни лица.

През мандата в Националното сдружение и неговите членове - ловно-рибарски и ловни сдружения работиха по следните проекти:

I. Проект № 58301–50-470 “Опазване популацията и местообитанията на планинския кеклик (*Alectoris Graeca Graeca*) в България”

През мандата в системата на Националната организация за първи път се осъществи голям проект с финансовата помощ на европейските фондове в областта на екологията и биоразнообразието. Подготовката за кандидатстване започна през 2008 г. от екип начело с Данко Поляков – експерт по европейски проекти и програми, в тясно сътрудничество с експерти от СНЦ „Зелени Балкани” – Ст.Загора. След много перипетии и тежки процедури проект **«Опазване популацията и местообитанията на планинския кеклик (*Alectoris Graeca Graeca*) в България»** бе одобрен и с подписването на Договор № 58301-С-011/31.07.2009 г. между МОСВ, от една страна, и УС на НЛРС-СЛРБ, с партньорството на СНЦ «Зелени балкани», от друга страна, започна реализирането му от екип от четирима специалисти: ръководител на проекта – инж. Данко Поляков, координатор ловностопански дейности – инж. Васил Василев, експерт в ловното направление, счетоводител на проекта – Руска Такева, и финансист – Златка Николова, служител в СНЦ «Зелени Балкани». През 2011 г. поради различни причини беше сменен част от екипа на проекта – през януари за счетоводител бе назначена Бойка Костадинова, от 1 юли за координатор на ловностопанските мероприятия Васил Василев бе заменен с Ради Радев и от септември ръководителят на проекта Данко Поляков бе заменен с Григор Гогов.

Основната цел на проекта бе:

Спиране загубата на биоразнообразие и в частност на планинския кеклик в България, което се очакваше да бъде постигнато чрез следните специфични цели:

- Спиране намаляването на числеността, стабилизиране популацията на планинския кеклик и създаване на условия за реколонизация на естествения ареал на вида.
- Въвеждане на устойчиви практики за провеждане на възстановителни и поддържащи дейности за планинския кеклик.
- Привличане на българските ловци в дейности по опазване на целеви за Натура 2000 видове.

Географският обхват на проекта включваше локалните популации на планинския кеклик в ареала на вида на територията на страната. От планираните 51 бяха обхванати 50 локални, географски разделени, обособени, самостоятелни популации, обхващащи територията на общо 103 ловностопански района на територията на 20 ловни сдружения : Благоевград, Гоце Делчев, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Струмияни, Радомир, Монтана, Берковица, Тетевен, Кюстендил, Дупница, Смолян, Devin, Хвойна, Асеновград, Първомай, Своге и Годеч. Поради препокриване с територията на парк Централен Балкан отпадна локалната популация в ЛРС-Карлово с 4 ловностопански района.

В рамките на проекта през 36-те месеца се извършиха действия с следните основни дейности:

Дейност 1. Управление на проекта

- Сформиран е екип за управление/цитиран по-горе/ и изпълнение на проекта чрез сключване на граждански договори с щатните специалисти от определените в проекта сдружения и с доброволци в тези сдружения. Определени са техните функции, права и задължения..

- Проведени са няколко инструктивни съвещания на ръководството на Националното сдружение и екипът за управление на проекта с представители на ловните сдружения, на чиято територия ще се изпълняват дейностите по проекта.

- Закупен е автомобил с висока проходимост. Изготвено е предложение до МЗ за изменение на бюджета.

- През отчетния период са извършени няколко проверки, а именно:

- през септември 2010 г. проверка от екип на Междинното звено на ОПОС - експерти от Дирекция ФЕКОС;

- през април 2011 г. проверка от екип на Управляващия орган;

- през юни 2012 г. проверка от екип на Междинното звено на ОПОС - експерти от Дирекция ФЕКОС ;

- през октомври 2012 г./след завършване на проекта/ проверка от екип на Междинното звено.

При проверките не са констатирани нередности, но са направени предписания за отстраняване на някои пропуски и са

предписани някои нови изисквания, които са настъпили в нормативните документи.

- През периода на проекта са проведени шест съвещания с регионалните организатори и представителите на фирмите изпълнители и партньора по проекта, на които са обсъждани ходът на изпълнение на отделните дейности, някои възникнали въпроси и проблеми по време на изпълнението на проекта и са давани допълнителни указания.

Дейност 2. Създаване на дивечови ниви

- Закупени са 5 бр. GPS приемници, оборудвани с необходимия софтуер за картиране на отделните ловностопански мероприятия предвидени по проекта.

- През 2010 г. са създадени 210 дка дивечови ниви. В близо 1/3 от тях са извършени всички предвидени по проекта мероприятия по създаването им /изкореняване на пъни, извличане от див. нива, подравняване с булдозер, изсичане и изнасяне на храстовата и дървесната растителност, риголване, подравняване на площта, дълбока оран, дисковане и при необходимост фрезоване, засяване и валиране). При създаването на останалите дивечови ниви поради липса на необходимост от всички операции са извършени само основните мероприятия за създаването им/ подравняване на площта, дълбока оран, дисковане и при необходимост фрезоване, засяване и валиране/.

- През следващите 2011 и 2012 г. всичките предвидени по проекта 213 дка дивечови ниви са обработени и са извършени в тях предвидените мероприятия.

-

Дейност 3. Ограждане на дивечови ниви

- През 2009 и 2010 г. са обходени всички райони на работа от координаторите по ловностопанската дейност и консервационната дейност и ръководителя на проекта и са определени дивечовите ниви, предвидени за ограждане и обема на дейността.

- Макар и с определено закъснение всичките предвидени 32 огради с обща дължина от 8 000 м/ или по 250 м ограда на дивечова нива, гарантираща около 2 дка защитена площ/ дивечови ниви бяха изградени.

- През 2012 г. допълнително договорираните огради от 1900 м също са изградени,макар с голямо закъснение и с лошо качество.

Дейност 4. Създаване на зимни убежища

- През 2010 г. са изградени 28 бр. укрития.
- През 2011 г. са изградени още 32 зимни убежища.
- Към края на януари 2012 г. са изградени и приети останалите 99 убежища от бали слама и оборска тор.
- През юли 2012 г. предвидените допълнителни 8 убежища са изградени и приети от ръководителя на проекта.

Дейност 5. Изкуствено подхранване през рисковия годишен период

- През 2010 г. са изградени 131 бр. хранилки и са поставени на определените места за подхранване.
- През 2011 г. са изградени и поставени останалите хранилки, предвидени по проекта, и общият им брой става 202.
- През юли 2012 г. са изградени и 25-те допълнителни хранилки също приети от ръководителя на проекта.
- Доставен е зърнени фураж до всички райони на работа и хранилките са зареждани по предвидената схема от 49-те доброволци в 20-те сдружения.

Дейност 6. Отчитане ефективността на консервационните мерки по проекта

- За осъществяване на дейността са закупени 6 броя фотокапани.
- Направен е график за извършване на наблюдения на местата за подхранване и укритията през есенно-зимния период.
- Закупени са 2 броя диктофони с микрофони и след получаването им е направено разпределението им по местата на работа по проекта. Дейността е осъществена по график.
- При полевите отчети се използват високопроходими автомобили и фотокапани и се обикалят местата на дивечовите ниви, зимните убежища и хранилките.
- От представените доклади на координатора по консервационната дейност и на регионалните организатори са констатирани наличие на планински кеклик в някой от определените ловностопански райони в Своге, Хвойна и др. и липса на екземпляри от този вид в други ловностопански райони – Радомир, Монтана и др.

Дейност 7. Дейности за информация и публичност

- Проведена е въстъпителна и заключителна пресконференция.

- Направена е интернет страница на проекта в сайта на НЛРС - СЛРБ

- Изготвени са след съгласуване с Междинното звено следните рекламни материали:

информационен банер с размери 3 м x 0.6 м -1бр.

информационни папки – 500 бр.

рекламни химикалки с логото на ОПОС – 500 бр.

плакат 50/70см. – 2000 бр.

обяснителна табела 50/70см – 25 бр.

стикер 10/10см – 10000 бр.

пълноцветна рекламна дипляна – формат А4- 2000 бр.

рекламни тенниски с щамповано лого на проекта върху тях – 500 бр.

Изготвена е пресбук с всички излезни в пресата материали за проекта.

- Сключен е договор за изработка на филм за проекта. Същият е реализиран от екип след заснемане на част от ловностопанските райони и извършените дейности в тях през различните периоди на действие на проекта. Същият е одобрен от ръководството на проекта и от МЗ и тиражиран на DVD диск в 1000 екземпляра, предвидени за безплатно разпространение.

Деятност 8. Одит на проекта

В последните шест месеца е извършена основна проверка на финансовата и счетоводната част на проекта и големия обем документооборота. Извършена е проверка и на място на дейностите в няколко ловностопански района. В процеса на работата не са констатирани нарушения, а забелязаните пропуски са отстранени своевременно. След завършване на проекта финансовия отчет е заверен от одитора.

Реализирането на проекта, изразено в пари, най-добре се вижда от ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА

			Утвърдено по проект хил.лв.	Изпълнение към 31.07. 2012 г.
I.		Група А Разходи, необходими за изпълнението на заложените дейности		
	1	Разходи за възнаграждения	114680	122 046,19
	2	Разходи за командировки/пътни,дневни,квартирни/	115100	40 382,56
	3	Разходи за оборудване	34452	46 871,82
	4	Разходи за строително-монтажни работи	181912	214 980,00

	5	Разходи за външни услуги в т.ч. разходи за одит - 10000 други външни услуги - 406180	416180	254 650,50
	6	Финансови разходи	680	579,17
		Общо А /1+2+3+4+5+6/	863004	679 510,24
II		Група Б Разходи за организация и управление на одобрения за финансиране проект		
	7	Разходи за възнаграждения във връзка с организацията и управлението на проекта	48620	50 377,30
	8	Разходи за публичност	23950	22 277,00
	9	Разходи за закупуване на материали и оборудване във връзка с управлението на проекта	14800	14 800,00
	10	Разходи за командировки/пътни,дневни,квартирни/	16470	7 059,99
		Общо Б / 7+8+9+10/	103840	94514,29
	11	Общо допустими разходи раздел I+II	966844	774 024,53
	12	Невъзстановим ДДС върху допустимите разходи	134258	106777,64
	13	Общо допустими разходи по проекта / 11+12 / група А и група Б /	1101103	880802,17
III		Група В Недопустими разходи		
	14	ДДС върху недопустимите разходи	1800	1532,43
	15	Амортизационни отчисления - компютри,офис техника	1500	1634,99
	16	Режийни разходи - ток,вода,топлоенергия и телефони	7500	7662,10
		Общо В / 14+15+16/	10800	10829,52
		Общо разходи по проекта група А+група Б+група В	1111903	891631,69

Максималната стойност на безвъзмездната финансова помощ е 1101 хил.лв., както е посочено в бюджета на проекта - сбора на раздел I и II. Изпълнението на проекта е 36 месеца, считано от датата на влизане в сила на договора - 31.07.2009 г. Безвъзмездната финансова помощ се предоставя чрез авансово

плащане в размер на 20 % от максималната стойност, междинни плащания в размер на 60% от стойността и окончателно плащане в размер на 20 % от размера на помощта.

През периода на проекта са представените в МЗ на ОПОС към МОСВ общо 7 искания за възстановяване на средства, по които макар и големи закъснения са преведени средства. По-голямата част от невъзстановените средства са тези на партньора "Зелени Балкани" и само около 1200 лв. са за разходи на УС на НЛРС-СЛРБ. За съжаление средствата по подаденото окончателно искане на 29.09.2012 г. все още не са възстановени и нямаме яснота каква част ще ни бъде възстановена.

Въз основа на изпълнението на отделните дейности оценката на Междинното звено при МОСВ и събраната информация през периода на проекта се налагат следните изводи относно постигнатите резултати:

1. Благодарение на осъществените консервационни мерки е постигнато спиране намаляването на числеността, стабилизирана е популацията на планинския кеклик и са създадени условия за реколонизация на естествения ареал на вида.

2. Възстановени са характеристики от местообитанието на планинския кеклик – дребноплощни, високопланински ниви. Компенсирана е намалената хранителна база на вида, вследствие на негативните демографски процеси в селските райони. Компенсирана е загубата на зимни укрития като последица от кризата в планинското животновъдство.

3. Намалени са зимните загуби в популацията на вида.

4. Укритията от бали слама и купчини оборска тор не са показали категоричен консервационен ефект. Това най-вероятно се дължи и на рехавото разпространение и ниската численост на вида в момента.

5. Очаква се пълният ефект от осъществените ловно стопански мероприятия да се прояви в следващите години, след като изградените биотехнически съоръжения действат ефективно няколко поредни сезона.

6. В страната е изграден капацитет (в структурите на НЛРС-СЛРБ и СНЦ „Зелени Балкани“) за опазване на планинския кеклик.

7. Реализацията на проекта допринесе за повишаване информираността на членовете на НЛРС-СЛРБ по отношение разбирането на Натура 2000 и работата по опазването на целеви видове от природозащитен интерес за Европейския съюз, както и по отношение планирането на ловностопанските мероприятия и изграждането и поддръжката на биотехническите съоръжения.

II. Проект за създаване на «Център по история и традиции на ловното движение в България» в сградата на НЛРС. Проектът беше представен за кандидатстване за финансиране от бюджета на РБългария при Министерството на правосъдието, но за съжаление не беше класиран;

III. Проект „Подкрепа за изготвяне на проекти, допринасящи за развитието на трансграничния регион“ по Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ (IPA) между "Република България и Република Сърбия", с бенефициент НЛРС – СЛРБ;

IV. Проект „Възстановяване популациите на ендемични видове в трансграничния регион“ по Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ "България – Турция", с бенефициент ЛРС – гр. Свиленград;

V. Проект „Традиции и обичаи в трансграничния регион“ по Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ (IPA) между "Република България и Република Сърбия", с бенефициент ЛРС „Миджур“.

VI. Проект „Обмяна на добри практики в отглеждането на овощни насаждения“ по Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ (IPA) между "Република България и Република Сърбия". НЛРС – СЛРБ е консултант по изготвянето на проекта.

Четири проекта по програмите за териториално сътрудничество преминаха всички фази на оценка от Управляващия орган, но въпреки положителната оценка, която получиха и включването им в списъка с проекти, подлежащи на финансиране при наличие на свободни средства, до момента не са финансирани.

1. Проект „Опазване на биоразнообразието и насърчаване на общественото познание в трансграничния регион Гоце Делчев – Драма“ по Програма за европейско териториално сътрудничество „Гърция – България“ с бенефициент ЛРС – гр.Гоце Делчев. Проектът е финализиран.

2. Проект „Опазване на защитени видове и превенция на горите от пожар“ по „Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ

(IPA) България – Македония“ , с бенефициент ЛРС – гр. Гоце Делчев. Проектът е в процес на оценка.

3. **Компонент „Дива природа и биоразнообразие“ на проект „ Новото тракийско злато“**, финансиран от националната пощенска лотария на Холандия , чийто бенефициент е „Българска Фондация Биоразнообразие“, а се изпълнява в партньорство с НЛРС – СЛРБ на територията на ДУ Студен кладенец и ЛРС – гр. Крумовград

4. **Проект „Туристически информационен център“** по „Оперативна програма за развитие на селските райони на Република България“, с бенефициент ЛРС – гр. Антоново. Проектът е в процес на изпълнение.

Като добър пример за придобит опит в кандидатстването, управлението и изпълнението на проекти могат да се посочат и сдруженията - Харманли, Девин, Болярово и др., които в партньорство с общините или други организации вече имат реализирани проекти или работят по изпълнението им.

По отношение на евроинтеграцията, направлението поддържаше постоянно ниво на висока информираност на сдруженията, членове на НЛРС-СЛРБ по отношение на екологичната мрежа Натура 2000 в България и осъществяваше диалог и взаимодействие с екологичните организации и държавни институции. В резултат на тези действия до момента в нито една заповед за обособяване на защитена зона не се забранява ловът. Екологичната мрежа Натура 2000 включва защитени зони по директивата за птиците и защитените зони по директивата за местообитанията. Към настоящият момент са обявени защитените зони по директивата за птиците. Срокът за изготвяне на заповедите за защитените зони по директивата за местообитанията е 2013 г.

Анализът на дейността в направление „Евроинтеграция и проекти“ през отчетният период показва следното:

- *По отношение на кандидатстване по европейски програми*

- Сдруженията като цяло проявяват интерес по отношение на кандидатстването по оперативните програми, но при условие, че проектите бъдат разработени от експерти към УС на НЛРС – СЛРБ.

- Съществуват възможности за кандидатстване както самостоятелно, така и в партньорство по Оперативните програми и по Програмите на европейската общност.

- Кандидатстването и последващото управление са дейности, за които са необходими финансов и кадрови ресурс, стриктно спазване на множество регламенти.

- Липса на обучения.
- *По отношение на евроинтеграцията*
 - Непознаване на екологичната нормативна база на ниво сдружение.

- Липса на обучения.

В бъдеще е необходимо да се работи в следните насоки:

- Повишаване капацитета на кадрите в системата на НЛРС – СЛРБ относно кандидатстването и управлението на европейски проекти и екологичната нормативна база, чрез обучения.
- Сформиране на екип към УС на НЛРС – СЛРБ и осигуряване на финансиране за изготвяне на проектни предложения.
- Ефективно използване на всички възможности за кандидатстване, които предоставят оперативните програми.
- Активно сътрудничество и изграждане на партньорства с неправителствени организации, местни и централни администрации по отношение на евроинтеграцията и реализирането на проекти.

Ловно стопанство

I. Състояние на популациите на едрия дивеч

1. Дивечови запаси

Табл.1: Пролетното преброяване на едрия дивеч в районите предоставени за стопанисване на НЛРС – СЛРБ в периода 2009 -2013 г.

Година	Благороден елен	Елен лопатар	Сърна	Дива свиня
	бр.	бр.	бр.	бр.
2009	5 496	-	51 337	40 703
2010	5 410	1 384	55 612	45 472
2011	5 785	1 578	59 069	46 973
2012	6 003	1 841	61 378	48 171
2013	6 295	2 205	64 889	49 513

Благороден елен

По данни от пролетната таксация на дивеча за 2013 г. числеността на благородния елен в териториите, стопанисвани от сдруженията, членуващи в НЛРС-СЛРБ е 6 295 броя. Спрямо 2009 г. запаса на вида се е повишил с 14,5% (799бр.). Видът е съсредоточен главно в Североизточната и Югоизточната част на

България. Основните фактори оказващи влияние върху числеността на благородния елен са браконьерство, хищници и липсата на желание у ловните колективи за стопанисване и охрана на вида.

Елен лопатар

Пролетният запас през 2013 г. на елена лопатар на териториите на сдруженията, членуващи в НЛРС-СЛРБ е 2 205 броя. Повишението спрямо 2010 г. е с 821бр. (59,3%).

Основните находища на вида у нас са в Източни Родопи, където благодарение на непридирчивостта си към местообитанията свободноживеещата популация в ДУ "Студен Кладенец" се е саморазселила в съседните ловни райони на сдруженията Кърджали, Крумовград и Момчилград. Основен негативен фактор оказва нерагламентирания ОЛТ от страна на сдруженията в региона и прекомерния отстрел на трофейно зрели мъжки животни.

Сърна

Числеността на сърната през пролетта на 2013 г. е 64 889 бр. За сравнение през 2009 г. е била 51 337 бр., т.е. налице е увеличение с 26,4%. Въпреки това състоянието на популацията е много под допустимия запас.

Една от главните причини е липсата на интерес от страна на сдруженията и ловците за стопанисването на вида чрез практикуването на индивидуален лов по метода на подборния отстрел. Други негативни фактори, нерегламентиран отстрел по време на групов лов на дива свиня, загубите от хищници и зимни загуби поради недостатъчни грижи в този период. Това са основните причини, въпреки подобряването на местообитанията на вида да не е достигнат нормалният запас.

Дива свиня

Пролетният запас на вида на териториите на сдруженията, членуващи в НЛРС-СЛРБ през 2013 г. е 49 513 бр., което е с 21,6% (8 810 бр.) повече спрямо пролетния запас през 2009 г.

На този вид едър дивеч се ловува най-интензивно. Неговата пластичност и грижите, които ловците полагат за вида, спомагат за стабилизирането му посевместно. В по – голямата част от типичните местообитания на вида (Стара планина, Странджа, Осоговска планина и др.) е достигнат допустимия запас. През последните години се очертава тенденция на завишен интерес на ловните колективи към стопанисването на вида и в типично

дребнодивечови райони с инензивно селско стопанство, където високи запаси не трябва да се толерират. Притеснително е състоянието на генофонда на вида в Североизточната част на страната. Това замърсяване на генофонда се дължи както на полусвободното отглеждане на свине в района така и на зачестилата практика да се отглеждат женски индивиди с видими признаци на доместификация в малки оградени територии, след което непосредствено преди началото на ловния сезон да се разселват в природата заедно с приплодите им с цел задоволяване на ловната страст на местните ловни колективи. Като основен проблем за популацията на дивата свиня в определени райони на страната (Лудогорието, Пловдивско) се очертава излавянето на дивите свине с помощта на стационарни и преносими капани за улавяне на жив дивеч и пускането им в заградени територии, където биват неспортсменски избивани. По този начин се обездивечават цели райони.

2. Ползване на едрия дивеч

Табл.2: Ползване на едрия дивеч в периода 2009 - 2013 г.

Ловен сезон	Благороден елен	Елен лопатар	Сърна	Дива свиня
	бр.	бр.	бр.	бр.
2009/2010 г.	9	309	606	20 343
2010/ 2011 г.	14	193	580	19 505
2011/2012 г.	8	374	730	16 998
2012/2013 г.	26	536	674	17 743

Благороден елен

Ползването на благородния елен е между 8 и 26 животни годишно. Осъществява се най-вече от чуждестранни ловци по линия на ОЛТ. Поради финансови съображения се отстрелват само трофейно зрели рогачи, което е и една от основните причини за влошаването на половата и възрастовата структура на вида.

Елен лопатар

При елена лопатар ползването за отчетния период е осъществено в ДУ "Ст. Кладенец", съседните ловно-рибарски сдружения и ДУ „Еледжик“. Данните за отстрела през ловен сезон 2012/2013 г. показват, че ползването на вида е 29,1% спрямо пролетния запас през 2012 г. За сравнение през ловен сезон 2010/2011 г. ползването на елен лопатар е било 13,9% спрямо пролетния запас през 2010 г. В следващите години усилията трябва да се насочат към правилното стопанисване на вида по метода на подборния лов, което ще доведе възможността лопатара да стане масов обект за лов на териториите на дружините в региона.

Сърна

Ползване при сърната през целия отчетен период е 1 % от пролетния запас. Нищожният резултат се дължи на липсата желание у ловците да ползват вида чрез индивидуално ловуване. Въпреки, че много от сдруженията имат утвърден план за ползване то не се осъществява поради рязкото въвеждане само на индивидуално ловуване. Българския ловец все още няма готовност и нагласа за този вид лов (липса на квалификация, нарезно оръжие, осъзната необходимост). Продължава тенденцията да се ловува на сърни при гонките за дива свиня.

Дива свиня

Дивата свиня е най – достъпния и желан ловен обект от едрия дивеч за българския ловец. Отстрела на дива свиня през ловен сезон 2012/2013 г. е 17 743 бр., което е 36,8% спрямо пролетния запас през 2012 г. За сравнение в началото на отчетния период ползването е 20 343 бр. или 50% спрямо пролетния запас през 2009 г. С най – голямо ползване през последните 4 години се утвърдиха сдруженията Ловеч, Севлиево, Троян. Причината за високия отстрел в тези сдружение е във вътрешните правила наложени от ловните колективи (пропускането на водачките на стадата и свините майки и отстрела най-вече на мъжки животни и приплоди). Дискусионен е въпроса за ловуването до края на първата половина на януари, поради зачестилите случаи на отстреляни женски животни в напреднала бременност. В последните години се подобри и отчетността и голяма част от страната, тъй като цената на разрешителното е една и съща независимо дали е отчетен отстрел на един или повече индивиди, както и възможността за отпускане на допълнителни животни за отстрел при изпълнение на плана за ползване. Все още има райони, където се укрива част от отстрела (Югоизточна България), поради непосилните условия, поставени на ловните колективи за съхранение на отстреляния дивеч с цел превенция от болестта „шап“. Ниският отстрел на други части в страната се дължи на ниската успеваемост при ловуване, заради безпокойство на дивеча от провеждащите се дърводобивни сечи дори и в дните на провеждане на ловните излети.

Състояние на популациите на дребния дивеч

1. Местен дребен дивеч

Табл.3: Пролетно преброяване на местен дребен дивеч в районите предоставени за стопанисване на НЛРС – СЛРБ в периода 2009 -2013 г.

Година	Сив заек	Фазан	Яребица	Тракийски кеклик
	бр.	бр.	бр.	бр.
2009	337 430	88 925	231 855	19 500
2010	364 470	103 395	263 275	19 915
2011	363 493	111 152	279 351	20 262
2012	351 505	122 978	286 572	20 870
2013	333 899	120 371	288 713	20 859

Табл.4: Ползване на местен дребен дивеч в периода 2009 -2013 г.

Ловен сезон	Сив заек	Фазан	Яребица	Тракийски кеклик
	бр.	бр.	бр.	бр.
2009/2010 г.	15 262	23 558	33 113	696
2010/2011 г.	15 276	29 087	29 087	598
2011/2012 г.	13 391	21 112	36 910	97
2012/2013 г.	10 812	23 361	29 190	40

Заек

През периода 2009 -2013 г. запаса на сивия заек има трайна тенденция на намаление, като през ловен сезон 2012/2013 г. отстрела на вида е намалял с 29,2% спрямо ловен сезон 2009/2010 г. Сдруженията характеризиращи се с най- голям запас и ползване в за последните 4 години са Пловдив, Пазарджик, Чирпан, Димитровград .

В голяма част териториите на страната, където видът е бил основен обект на лов, сега е загубил своето стопанско значение , не е обект на лов и е на ръба на критичния минимум за оцеляване на популацията.. Комплексни са причините за намаляването на запаса на дивия заек в България. Най- общо могат да се посочат следните причини : промяната и загубата на местообитания поради селскостопанската политика, заболявания, браконьерството – ловуване на фарове и отстрела по време на лов на други видове дивеч (прелетен , местен дребен дивеч и хищници). Крайно време да се погледне трезво и реално на този проблем и да се наложи забраната за ловуване на вида в определени райони на страната. Като алтернатива за възстановяване на запаса на вида е

вносянето на зайци от съседни на България страни и разселването им в териториите на сдруженията. Положителен е резултата от извършеното през 2009 година разселване на 450 заека от Румъния на териториите на сдруженията Пловдив, Пазарджик, Кърджали. Друг важен акцент в работата ни беше опитът за клетъчно развъждане на сив заек в яребичевото стопанство Дъбника край Враца. След успешния опит за клетъчното развъждането на сивия заек, започна изграждането на племенни ферми за отглеждане на зайци в няколко сдружения в различни региони на страната. На тези сдружения бяха отпуснати безвъзмездно родителски двойки, като до края на годината ще започне и разселване в природата. Стартирането на развъдната дейност и разселването на индивиди в природата от страна на сдруженията ще повлияе пряко на популациите, но и ще завиши интереса по опазването на вида в конкретните райони.

Фазан

Данните от пролетното преброяване на фазана в периода 2009–2013 г. показват трайна тенденция на увеличение на числеността на този вид, като през 2013 г. запаса достига 120 371 бр. Спрямо 2009 г. е налице увеличение с 35,4%. Ползването през ловен сезон 2012/2013 г. е 19% от пролетния запас през 2012 г., а през ловен сезон 2009/2010 г. е било 26,5% от числеността на вида.

Колхидски фазан

В по-голямата си част сдруженията от Колхидската зона имат подходящи местообитания за вида. За региона е препоръчително пролетното разселване поради концентрацията на голямо количество дневни грабливи птици през есенно-зимния период, тъй като над територия на региона преминава миграционният път на птиците „Виа Понтика“. Други негативни фактори са изключително високите запаси на хищни бозайници, зимни загуби, ниска оцеляемост поради неправилно разселване и липса на устроени ловища.

Ловен фазан

Най-многоброен в сдруженията, намиращи се в северо-западната част на страната (Видин, Лом, Оряхово, Плевен), поречието на река Дунав и неговите притоци. Именно в тези райони условията на средата благоприятстват за съществуването на вида. Въпреки че естествената популация се подпомага в последните 10 години средно с около 50 хиляди птици годишно и тенденция за

нарастване запасите на вида, все още не са достигнати нормалните запаси.

Като основни негативни фактори тук можем да посочим изключително високите запаси на хищните бозайници и неправилното разселване в природата. Все още в много ловностопански райони птиците се пускат директно в природата, веднага след като се получат от производственото стопанство. Без временно доотглеждане на 45-дневните птици и адаптиране във временните волиери на 90–110-дневна възраст не може да има ефект от разселването, защото загубите на разселените птици са значителни.

Яребица

В периода 2009–2013 г. запасите на яребицата имат трайна тенденция на увеличение, като през 2013 г. увеличението спрямо 2009 г. е с 24,5%. Ползването на вида през ловен сезон 2012/2013 г. е 10,8% от пролетния запас през 2012 г., а в началото на отчетния период е било 14,3% от запаса.

Най-многоброен е видът в Тракийската низина поради подходящите местообитания и по-мекия климат на региона. Негативни фактори са многобройните хищници, висока смъртност поради неправилно разселване, нерегламентиран отстрел по време на лов на мигриращ дивеч, неблагоприятните атмосферни условия (проливни дъждове по време на периода за размножаване и отглеждане на поколението, тежки и продължителни зими с обилен снеговалеж). Голямо негативно влияние върху популациите на яребицата оказва липсата на грижи през зимата, интензивното земеделие.

Тракийски кеклик

В отделни територии на някои сдружения има подходящи местообитания и условия за развъждане на вида. Естествени изолирани популации обитават малки територии в южните и югоизточните части на страната.

Липсва интерес от страна на ловните колективи към вида поради големи загуби, които той понася от трудното приспособяване в дивата природа. На лице е и проблема с липсата на генетичен материал, чрез който да се подобри генофонда и приспособимостта на изкуствено произведените птици при разселването в природата.

Данните от таблицата са красноречиви. Сравнявайки реализираното ползване с данните от таксацията се вижда, че има несъответствие, което показва, че при някои от видовете дивеч

данните за числеността им не отговарят на реалното състояние на запаса.

От изнесените данни може да направим извода: Ловната таксация дава възможност да се установят количеството на дивеча, съотношението по пол и възраст, здравословното и физическото състояние на дивеча. Тя е основа за планирането в ловното стопанство. За това трябва да се извършва изключително сериозно и коректно.

2. Мигриращ дивеч

Табл.5:Ползване на прелетен и водоплаващ дивеч в периода 2009 - 2013 г.

Ловен сезон	Голяма белочела гъска	Патица	Гривеци	Гургулици	Пъдпъдък	Горски бекас
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
2009/2010 г.	7 494	51 195	59 110	165 631	678 591	8 846
2010/2011 г.	4 123	36 681	42 305	101 785	558 321	8 343
2011/2012 г.	3 724	29 801	45 912	130 528	614 228	7 779
2012/2013 г.	2 461	46 620	66 359	130 204	556 136	8 920

За изминалите 4 години, а и за в бъдеще изключително негладивно влияние ще оказват:

- унищожаването на местообитанията(паленето на стърнищата ,изораването на селскостопанските земи непосредствено след прибирането на реколтата, нерегламентираната борба с вредителите по селското стопанство и липсата на контрол върху нея)

- използването на електронни звукопроизвеждащи устройства по време на лов с мълчаливото съгласие на ловно-рибарските сдружения

- обилните пролетни валежи и други климатични фактори компрометиращи възпроизводството .

- изграждането на огромни ветропаркове намиращи се на основните миграционни пътища на птиците и създавайки бариерен ефект и преки загуби

- урбанизиране на ловни площи и тяхното застрояване

Ниският отстрел на водоплаващите птици се дължи на факта, че в последните години поради климатичните условия прелета на тези видове се извършва, когато вече сроковете им за ловуване са преминали. При гривеците, гургулиците и пъдпъдъците основните причини за ниското ползване е ранното изораване на обработваемите площи след прибиране на реколтата и ползването бележи спад. Голяма част от ловците все още пренебрегват този въпрос и не вписват коректно отстреляния дивеч или въобще не

попълват обратната страна на разрешителните за лов. Това е масова практика при индивидуално ловуване на прелетен дивеч, но особено негативни последици има при местните видове дивеч - яребица, фазан и заек. На тази практика е редно да се сложи край, в противен случай постоянните опити за отчуждаване на ловни територии (ЛРД Шабла) могат да прерастнат в опити забрана за лов на някои видове дивеч.

II. Хищници – запаси и ползване

Табл.6: Пролетно преброяване на хищници в периода 2009 - 2013 г.

Година	Вълк	Чакал	Лисица	Скитащи кучета
	бр.	бр.	бр.	бр.
2009	1 661	28 350	33 724	27 038
2010	1 467	28 920	34 080	26 568
2011	1 306	30 514	35 112	27 809
2012	1 375	32 220	33 955	26 315
2013	1 436	35 764	34 547	26 720

Табл.7: Ползване на хищници в периода 2009 - 2013 г.

Ловен сезон	Вълк	Чакал	Лисица	Скитащи кучета
	бр.	бр.	бр.	бр.
2009/2010 г.	333	26 570	20 954	19 453
2010/2011 г.	227	18 091	17 398	14 191
2011/2012 г.	204	15 511	15 436	12 427
2012/2013 г.	212	23 223	20 604	13 298

Вълк

По данни от таксацията за 2013 г. запаса на вълка е 1 436 бр., което е с 13,5 % по-малко в сравнение с 2009 г. Като цяло числеността на вълка е много висока. Доказателство за това е и наличието му в местообитания, където вида не се е срещал през последните двадесет години. Високата численост на вида е една от причините за недостатъчното увеличение на едрия дивеч и набезите над домашни животни.

През отчетния период отстрела на вълка има тенденция на намаление, като през ловен сезон 2012/2013 г. са отстреляни 212 бр. или 15,4% от запаса. За сравнение в началото на периода ползването е било 333 бр. или 20% от пролетния запас. Ниският процент на отстрел е в следствие на това, че при ловуването на вида се изискват множество познания за биологията и екологията на вида както и наличието на много свободно време, с което съвременния български ловец не разполага.

Чакал

Числеността на вида през 2013 г. в териториите, стопанисвани от сдруженията, членуващи в НЛРС-СЛРБ, е 35 764 броя и е нараснала с 26,1 % в сравнение с 2009 г.

Ползването на чакала през ловен сезон 2012/ 2013 г. е 72,1% от запаса. В началото на отчетния период е било 93,7% от запаса. Това се дължи на огромната популация на вида, както и на стимулирането на ловците практикуващи този вид лов от страна на сдруженията. Въпреки това този хищник показва изключителна пластичност и способност за репродукция поради изобилието на хранителната база и подходящи местообитания.

Лисица

През 2013 г. пролетният запас на лисицата е 34 547 бр., като през отчетния период се очертава стабилност в запаса, с известни колебания през годините в рамките на статистическата грешка.

Отстрелът при лисицата през отчетния период е между 44% и 62% от пролетния запас. Макар и висок този процент е незадоволителен, тъй като тенденцията за повишаване числеността на популацията продължава .

Скитащи кучета

Скитащи кучета в периода 2009-2013 година наброяват между 26 315 и 27 809 индивида. Отстрелът при скитащите кучета е между 42% и 71% от пролетния запас и въпреки това не оказва влияние за намаляването на вида.

Основните проблеми при ползването на хищните видове са :

- незадоволителна ефективност от страна на членовете на ловните колективи на които е гласувана отговорност за целогодишно регулиране на хищниците съгласно ЗЛОД

- отказ на държавните горски структури за организацията на групово ловуване на хищници поради невъзможността да обезпечат мероприятията с техен представител(придружител)

- невъзможност на голяма част от редовите ловци да упражняват правото си на индивидуален лов за хищници поради отказ от страна на ръководителите на ЛРД, под предтек че по този начин се ограничават възможностите за нерегламентиран лов.

- нежеланието на голяма част от ловците да отстрелват хищниците поради липса на поощрителен механизъм .

От горе посоченото личи, че изминалия период се характеризира със стабилизиране и ръст в запасите на отделните

видове дивеч с изключение на запаса на заека, който бележи неголеми колебания и спад. Тези колебания се дължат най-вече на нерешения все още проблем с браконьерството, ежегодно нарастващата численост на отделните видове хищници, промените и загубата на местообитания.

Продължава тенденцията за завишаване на данните от таксацията – основно при дивата свиня и заек, яребица с цел осигуряване на по-голям брой излети. В резултат на това отстрелът е далеч от планирано ползване.

От изнесените по-горе данни можем да направим следните изводи:

1. Ползването при яребицата и фазана бележи траен ръст, който се дължи основно на действието на “Националната програма за устойчиво развитие на дивечовите запаси в системата на НЛРС – СЛРБ, чрез разселване на дивеч”. При заека ползването намалява съобразно намаляването на запасите му. ;
2. Въпреки ежегодно увеличаващите се запаси при сърната и благородния елен, ползването им е в значително по ниски стойности от планираното. При сърната това се дължи основно на факта, че по-голямата част от ловните сдружения планират ползване по линия на организирания ловен туризъм, но не винаги този план се изпълнява, причината е и в силно завишените таксационни данни;
3. При заека ползването намалява съобразно намаляването на запасите му;
4. Закономерно нараства и ползването при чакала, лисицата и скитащите кучета, съобразно бързо нарастващата численост на популациите им, но все още е недостатъчен за овладяването на популациите им и поддържане на численост в граници, осигуряващи нормалното възпроизводство на зависещите от тях видове едър и местен дребен дивеч. При вълка ползването са запазва на едно сравнително постоянно ниво, въпреки увеличаващата се численост на популацията му, основно в следствие на това, че отстрелът му е изключително труден и изисква много опит, умения и постоянство;
5. Основен проблем остава не отчитането на отстрела на мигриращ и водоплаващ дивеч, като тази практика може да доведе до забрана за лов на някои от тези видове в бъдеще.

Научно-практически семинари

На 26.09.2012 г. в сградата на НЛРС-СЛРБ в гр. София се проведе семинар на тема **„Натура 2000, Директива за местообитанията и Директива за птиците – съществен фактор за опазване на биоразнообразието и начина на ловуване в тези територии“**

Водещ на семинара беше Сай Грифин – „Управление на биологичните ресурси“ към FACE (Федерация на ловните асоциации на страните членки в ЕС)

С презентации участваха :

- Стефан Аврамов (Фондация Биоразнообразие)-Натура 2000, природозащита и лов – проблеми и възможности за сътрудничество
- Росица Димова(МОСВ) -“ Натура 2000 – фактор за опазване на биологичното разнообразие”
- Петър Янков(БДЗП) -НАТУРА 2000 – кошмар или панацея?
- Александър Грифин (FACE)- Политиката на ЕС за опазване на природата и последиците за лова

Макар и малка нашата страна е с изключително биоразнообразие и е на трето място по брой видове в Европа.Това се дължи на наличието на трите биогеографски региона. Ето защо е наш дълг да опазим това богатство от животински , растителни видове и местообитания.

Натура 2000 обхваща около 1/3 от териториите в страната ,като 231 територии за защитени по Директивата за птиците и 118 от Директивата за местообитанията. До момента дейността ловуване не е забранена в нито една от защитените зони и практиката показва че това не се налага. Така е защото ловуването би могло да спомогне за опазването на дивата природа на България. Природозащитниците и ловците имат общи интереси. Доказателство за това са договорите за сътрудничество между НЛРС-СЛРБ и различните НПО, както и множеството съвместни проекти и то много преди прилагането на идеята НАТУРА 2000 да се лансира в България. Тъй като с помощта на мероприятията и методите за прилагане на устойчиво ловуване се опазват не само ловни видове , но и местообитанията и по този начин се постига адекватното управление и опазване на териториите с помощта на Закона за лова и опазване на дивеча и Закона за горите.

В началото на 2013 г. се проведе семинар **„ Дребният дивеч – днес и утре“**. В него взеха участие 83 ЛРС, а лектори

бяха инж. Димитринка Стефанова и Чавдар Желев от ННИСЛСББД, Невен Каравасилев – ЛРС – Бургас, Стоян Ангелов – ЛРС – Берковица, Илко Табаков – ЛРС – Нова Загора, Проф.д-р Милош Беукович – Р.Сърбия, Проф. Д-р Зоран Попович – Р. Сърбия, Димитър Нанчев – НЛРС – СЛРБ, Стойчо Стойчев – БДЗП, Петър Вангелов – ЛРС Свиленград и Николай Христов – ЛРС – Русе. Темите обект на дискусия бяха насочени към състоянието на запасите на дребния дивеч и неговите местообитания, влиянието на селското стопанство върху дивечовите запаси и заплахите върху някои видове птици, обект на лов в България. Особено голям интерес предизвикаха темите на Милош Беукович и проф. Д-р Зоран Попович за състоянието на фазана, яребицата и заека в Сърбия, както и актуалните данни и материали представени от Чавдар Желев за състоянието на заека в България.

Трофейна дейност.

По случай 115-годишнината на Националната ловна организация, наред с останалите мероприятия в Пловдив беше проведена и шеста Национална трофейна изложба. На изложбата бяха представени 686 трофея от 10 вида дивеч, обект на лов в страната, като 652 от тях бяха оценени от националната комисия по оценка на ловни трофеи. От оценените трофеи 183 са златни, 147 сребърни и 124 бронзови медала. Най-много златни медали имаше от дива свиня – 102, благороден елен – 33 и чакали – 25. Представени бяха 97 експоната от благороден елен. Трофей са главно от ловностопанските райони на Източна България и Централна Стара планина.

Само 25% от 171 трофея от сърна бяха оценени за медал, което показва, че видът не се стопанисва правилно.

Изключителни 255 трофея от дива свиня, оценени с 218 медала, доказаха силната популация на вида у нас. Първите 20 експоната бяха над 130 т. по СІС. Десет от тях са от района на Странджа, 7 от Родопите, а три са от Стара планина. Трофеят със 140 т. от Девин е най-силният за последното десетилетие, добиван в нашата страна.

Показани бяха 13 кожи от вълк и 48 черепа. Само една от кожата е с бронзов медал, а 4 черепа са с над 42 СІС точки.

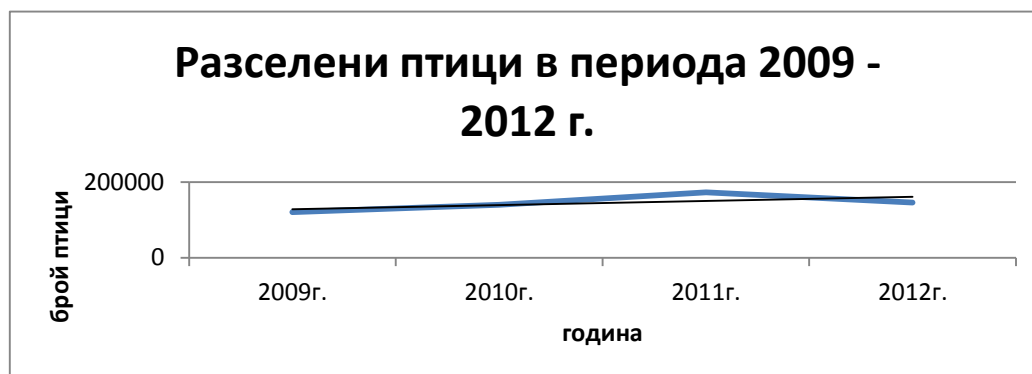
От чакал бяха представени 38 трофея, от които 36 с медали доказват неприятният извод че популацията на този вид е във възход.

Национална програма за устойчиво развитие на дивечовите запаси в системата на НЛРС-СЛРБ, чрез разселване на дивеч за периода 2009 – 2012 г.

През отчетния период Националната програма за разселване се утвърди като ефективно средство за стабилизиране на запасите от дребен дивеч - фазан, яребица, тракийски кеклик и полудива патица в ловностопанските райони на сдруженията.

От 2004 до 2012 г. в българската природа са разселени над 1 млн. птици, като 55,6 %, или 578 хил. бр. от тях са разселени в периода 2009 – 2012 г.

Ежегодно в отчетния период над 100 ловно–рибарски сдружения участват в Националната програма, а броят на разселените птици е средногодишно 144,6 хил. бр.

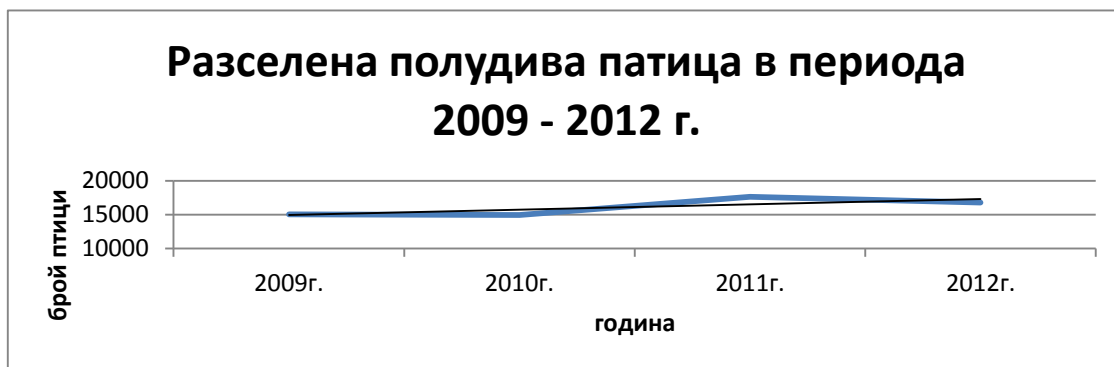
Сдруженията разселили най-много птици през мандата са: Русе – 25 415 бр., Пазарджик – 21 422 бр., Ямбол – 15 705 бр., Стара Загора – 13 785 бр., Асеновград – 13 138 бр., Брезово – 12 060 бр., Горна Оряховица – 10 510 бр.

Тенденциите при разселването на отделните видове в периода 2009 – 2012 г. е следната - при ловния фазан се забелязва тенденция на увеличение, като през 2012 г. са разселени с 21% повече ловни фазана в сравнение с 2009 г.

При колхидския фазан, тракийския кеклик и патицата тенденцията е на запазване броя на разселваните птици за целия период 2009 – 2012 г.

При яребицата се наблюдава положителна тенденция на броя на разселените птици, като увеличението през 2012 г. спрямо 2009 г. е 43%

В резултат на разселването запасът на дребен дивеч – фазан, яребица и кеклик, през 2012 г. достига 430 хил. бр. За сравнение през 2009 г. е бил 340 хил. броя (увеличение с 26%).

Ползването на фазан, яребица и кеклик през ловен сезон 2011/2012 г. достига 53 хил. броя, а през ловен сезон 2008/2009 г. е бил 50 хил. бр. – увеличението е 6%.

Финансирането на Националната програма се осъществява от УС на Националната организация, чрез средства по чл.65а, ал.4 от ППЗЛОД и от Ловно-рибарските сдружения, чрез средства от бюджетите им и с част от средствата, събирани от разрешителните за лов .

За разселването на 578 хил. бр. птици в периода 2009 –2012 г. са изразходвани 6 841 хил.лв., като 34,4 % от тях или 2 352 хил.

лв. са средства по чл.65а, ал.4 от ППЗЛОД, а 4 488 хил.лв.(65,6%) са средства на ловно–рибарските сдружения

Сдруженията, които са превели най-много средства по чл.65а, ал.4 от ППЗЛОД са: Пловдив – 63 хил.лв., Ловеч – 56 хил.лв., Бургас – 54 хил.лв., Севлиево – 50 хил.лв., Троян – 38 хил.лв., Г. Делчев – 43 хил.лв., В Търново и Стара Загора – 41 хил.лв., Трън и Кюстендил – 38 хил.лв.

През мандата 18 ЛРС не са се включили в Националната програма, поради липса на подходящи местообитания за разселване на изкуствено произведени птици - Ардино, Девин, Доспат, Котел, Кресна, Смилян, Самоков, Смолян, Струмяни, Твърдица, Трън, Троян, Трявна, Хвойна. Те са превели 264 хил.лв., или 9,2 % от общия размер на средствата по чл.65а, ал.4 от ППЗЛОД. Спрямо тези сдружения схемата за финансиране на Националната програма е несправедлива.

През целия период 2009 – 2012 г. средствата за разселване нарастват. Това се дължи основно на ръста в цената на птиците – 24,4%, който изпреварва ръста в общия брой на разселените птици – 20,9%. От данните на следващата графика се вижда ясно изменението на цената за периода 2009 – 2012 г.

Увеличението на средната цена на птиците през 2012 г. спрямо 2009 г. е 24,4%, а натрупаната инфлация за периода 2009 – 2012 г. е 12,4%

С цел да се увеличи ефективността на програмата през мандата се развиха дейностите по изграждане на волиери за доотглеждане и адаптация на птиците, в ловностопанските райони на сдруженията. По линия на Националната програма бяха отделени средства (148 хил. лв.) за изграждане на 228 бр. волиери за доотглеждане и адаптация в ловностопанските райони на сдруженията. Така през 2012 г. броят на наличните волиери използвани за адаптация на птиците е 518 бр. (през 2008 г. – 290 бр.)

За по-точно установяване на резултата от разселването в периода 2009 – 2012 г. са опръстенени 11 612 бр. птици. За съжаление обратна информация от опръстеняването няма.

През 2011 г. с цел разширяване обхвата на Националната програма започна експериментално изкуствено развъждане на див заек в производствено стопанство „Дъбника“ – гр. Враца.

На този етап може да се каже, че след 9 години функциониране на Националната програма дейността по разселването е възобновена. Програмата се утвърди като работещ модел, гарантиращ изпълнението на националната политика в разселването, но все още ефективността от разселването е ниска.

В бъдеще е необходимо усилията на Националната организация да се насочат към създаване на условия, които да гарантират ефективност и устойчивост на дейността, а именно:

- **повишаване квалификацията на заетите с дейността по разселването, чрез обучения;**
- **информационна кампания в ловните дружини за разясняване на основни принципи и изисквания при дейностите по разселването;**
- **осъществяване на разселване само в подходящи местообитания, съобразно екологичните изисквания на отделните видове дивеч;**
- **усъвършенстване схемата на управление и финансиране на Националната програма;**

Ловна кинология

През отчетния период основна цел бе развитие на ловната кинология в България и провеждане на политика, насочена към запазване на работните качества на ловните породи и връщане на ловната кинология в ловните организации, каквато тенденция се оформя в Европа. За постигане на тази цел е нужна значително по-голяма активност от страна на ръководствата на ловните сдружения за създаване на необходимите организационни звена – киноложки секции, извършване на регистрация на кучетата, използвани за лов, и ежегодно провеждане на мероприятия, които да повишат информираността и квалификацията на техните членове. Предприеха се и действия към насърчаване на киноложките състезания на високо равнище, като начин за разпространяване на правилни познания за кучетата и лова, природата и екологията.

Любителски риболов

През отчетния период усилията на съюзните сдружения и риболовни клубове за развитието на любителския риболов бяха насочени към изпълнението на следните основни приоритети:

- Развитие на любителския риболов чрез осигуряване и стопанисване от сдруженията и риболовните клубове на общински водоеми и големи държавни язовири, публична собственост.
- Зарибяване на водни обекти за любителски риболов, с цел опазване и развитие на видовото разнообразие в тях и подпомагане на устойчивото ползване на рибния ресурс.
- Популяризиране на любителския риболов като добра и важна за обществото рекреативна практика и по-специално за разпространението му сред децата и подрастващите.

Изводи

Истината по този въпрос трябва да се каже открито – ИАРА и всички министри на земеделието през разглеждания период, съзнателно и преднамерено блокираха изпълнението на записаното в ЗРА и направиха всичко, за да не бъде предоставен нито един от големите държавни язовири в България за стопанисване от сдруженията на любителите риболовци. По този въпрос отговорността е изцяло на съответните държавни висши чиновници, които умишлено не спазиха разпоредбите в ЗРА и ги блокираха с безкрайни протакания и усложнени процедури, които по същество бламираха императивно разпореденото в закона.

Независимо от това тук трябва да се каже, че още към края на 2009 г. Националната организация положи огромни усилия, а и немалко средства, за да подготви конкретни **Планове за устойчиво управление на рибните ресурси за всеки един от големите държавни язовири**, визирани в прословутата Наредба № 22.

Както обаче знаем, държавната администрация направи така, че до ден-днешен нито един от големите държавни язовири да не бъде предоставен за управление на сдруженията.

При това положение водоемите, общинска собственост, останаха единствената реална възможност за развитие на базата за любителски риболов на територията на сдруженията и риболовните клубове. Тук също има напрежения и стремеж на всяка следваща местна власт да преразгледа или дори предсрочно да прекрати вече сключени договори. Някъде за целта едностранно се иска рязко вдигане на наема и сдруженията се отказват, другаде се „играе“ по-грубо и откровено се лобира в полза на някой арендатор.

При всички случаи обаче както НЛРС-СЛРБ, така и сдруженията и клубовете по места трябва да продължат усилията си и по-настойчиво да търсят възможността да стопанисват водоеми с договор. Тук особено перспективно може да бъде сътрудничеството с екологични и други обществени организации, както и публичното много по-открито отстояване на обществените интереси на хората. Защото без поемане на стопанисването на големите държавни язовири и на повече общински водоеми Националната организация и в бъдеще ще губи постоянно влиянието си сред любителите риболовци. Ето защо усилията за постигането на тази цел са от изключителна важност за бъдещето на НЛРС-СЛРБ като естествен съюз на ловците и риболовците в България.

**Национална програма на НЛРС-СЛРБ за поддържане на
видовото разнообразие на ихтиофауната във водните обекти
за любителски риболов за периода 2009 - 2012 г.**

2009 г.

- Речна пъстърва	– 5 сдружения	– 19 100 бр.
- Дъгова пъстърва	– 6 сдружения	- 26 200 бр.
- Сивен	– 2 сдружения	– 6 350 бр.
- Шаран	– 30 сдружения	– 5 051 кг
- Бял амур	– 3 сдружения	– 378 кг

Финансиране на програмата

Общо НЛРС-СЛРБ и 35 сдружения – **40 000** лв.

2010 г.

- Речна пъстърва	– 18 сдружения	– 51 500 бр.
- Дъгова пъстърва	– 9 сдружения	– 12 000 бр.
- Сивен	– 1 сдружение	– 10 000 бр.
- Шаран	– 24 сдружения	– 3 951 кг
- Толстолоб	– 1 сдружение	– 5 000 бр.

Финансиране на програмата

Общо НЛРС-СЛРБ и 29 сдружения – **42 000** лв.

2011 г.

- Речна пъстърва	– 11 сдружения	– 64 397 бр.
- Дъгова пъстърва	– 8 сдружения	– 47 500 бр.
- Сивен	– 3 сдружения	– 16 600 бр.
- Шаран	– 26 сдружения	- 9 405 кг
- Толстолоб	– 4 сдружения	– 840 кг
- Бял амур	– 11 сдружения	– 190 кг
- Лин	– 1 сдружение	- 60 кг
- Сом	– 5 сдружения	– 520 кг
- Щука	– 2 сдружения	– 170 кг
- Бяла риба	– 1 риболовен клуб	– 200 кг

Финансиране

НЛРС-СЛРБ - 44 454 лв.

Сдружения - 54 204,9 лв

Общо - **98 658,9** лв.

2012 г.

- Речна пъстърва	- 12 сдружения	– 66 200 бр.
------------------	----------------	--------------

- Дъгова пъстърва	– 8 сдружения – 40 400 бр.
- Сивен	– 3 сдружения – 6 350 бр.
- Шаран	– 23 сдружения – 8 469 кг
- Бял амур	– 3 сдружения – 1 540 кг
- Толстолоб	– 1 сдружение – 350 кг
- Каракуда	– 1 сдружение – 1 570 кг

Финансиране

НЛРС-СЛРБ – 32 033 лв.

Средства на 29 сдружения и 1 клуб – 45 595 лв.

Общо – **79 048** лв.

Допълнителни зарибявания, извън Националната програма, със зарибителен материал, произведен в „Тошков чарк“:

- **13 200 бр.** речни пъстърви на територията на **Национален парк „Централен Балкан“**

- **30 000 бр.** речни пъстърви на територията на **Национален парк „Рила“**

- **28 800 бр.** речни пъстърви на територията на **Национален парк „Пирин“**

В заключение общо за мандата може да се каже съвсем уверено, че в България няма друга държавна или обществена организация с по-голям или поне съизмерим принос в опазването и устойчивото развитие на ихтиофауната в нашите реки и водоеми. Защото ние сме обогатили природата със стотици хиляди малки рибки от 11 вида на **обща стойност 259 706.9 лева**, средства на НЛРС-СЛРБ, и членуващите в Националната организация сдруженията и риболовни клубове.

За мандатния период - (2009 – 2012 г.), НЛРС-СЛРБ, сдруженията и риболовните клубове към него са разселили в родната природа:

Речна пъстърва	- 273 197 бр.
Дъгова пъстърва	- 126 100 бр.
Сивен	- 38 000 бр.
Шаран	- 26 875 кг
Бял амур	- 2 108 кг
Толстолоб	- 6 190 кг
Каракуда	- 1 570 кг
Лин	- 60 кг
Сом	- 520 кг
Щука	- 270 кг
Бяла риба	- 200 кг

Както се вижда Националната програма е важен инструмент за осъществяване на общественополезна и отговорна политика на НЛРС-СЛРБ за устойчиво поддържане и обогатяване на ихтиофауната във водите на България, което е предпоставка за успешното практикуване на любителски риболов от членовете на Националната организация.

Спортно-състезателна дейност

Киноложки турнири

В тази насока през изминалите четири години бяха изготвени изменения на правилниците за провеждане на основните два киноложки турнира, а именно - демонстрация на обучението на ловни кучета-гончета за работа по дива свиня и турнира за ловци с кучета, работещи със стойка „Св.Хуберт”. Проведоха се общо 16 демонстрации и 22 турнира, като от тях регионални бяха 12 демонстрации и 16 турнира и съответно 8 финални фази и за двете състезания.

През последните две години НЛРС-СЛРБ е партньор на Турнир за ловци с кучета, работещи със стойка, по правилата на турнирите ”Свети Хуберт” за купата на ловен портал БГ ЛОВ. На този форум участват средно около 50 състезатели, разделени на два класа – открит и млади. Този вид партньорство доказва своето полезно действие в издигане на имиджа на Националната организация и в бъдеще трябва да продължи.

През 2011 г. по инициатива на ръководството на НЛРС-СЛРБ се проведе първото Балканско първенство ”Свети Хуберт” „Ловец и куче”. Домакин на турнира бе Ловният съюз на Сърбия във връзка с честването на 115-годишнината им. В турнира взеха участие състезатели от 5 страни (Сърбия, Черна гора, Хърватия, България и Чехия) при заявено участие от 7 държави, като не взеха участие Унгария и Словения. Състезанието се проведе в гр. Наталинци и в него участваха 17 ловци със 17 кучета от петте държави.

Апогей на киноложките прояви бе Балканското първенство ”Свети Хуберт” през 2012 г., което бе проведено в Ихтиман и на което НЛРС-СЛРБ бе домакин. Участие взеха отборите на Хърватия-киноложка федерация, Хърватия-ловен съюз, Сърбия, Черна гора и представителния отбор на НЛРС-СЛРБ, представящ България. За наша радост женският ни отбор се класира на първо

място, а при мъжете бяхме първи отборно и трети и четвърти индивидуално. За осъществяването на това международно мероприятие се направиха редица срещи между ръководствата на БРФК и НЛРС-СЛРБ, на които се стигна до подписване на договор за сътрудничество в сферата на ловната кинология между двете организации. В резултат на нашето представяне г-н Лука Бртоли, председател на световните първенства към FCI и главен съдия на Балканското първенство, предложи домакинство на България за 2014 г. на световното първенство "Свети Хуберт" на FCI.

Това са основните моменти в работата през годините. Считаме, че през изтеклия период изчистихме едни от най-основните проблеми в ловната кинология, а именно полемиките по правилниците. Участието на наши състезатели в международни състезания и уеднаквяване на правилата със световните изисквания, както и добитият международен опит доведоха до издигането на ловната кинология до световно ниво.

Турнири по ловна стрелба

През мандата продължи традицията за организиране и провеждане на регионални и национални прояви в областта на ловната стрелба. Чрез изградените секции или утвърдените клубове по ловна стрелба към някои сдружения и в тясно сътрудничество с БФЛС през изминалите години продължиха да се провеждат ежегодни регионални турнири по различните дисциплини на ловната стрелба – „Скийт” и „Трап”. С постоянство и голяма популярност се ползва регионалният турнир по дисциплината скийт за купа „Струма”, в който ежегодно участват почти всички сдружения от областите Благоевград, Кюстендил и Перник, като домакинството се сменя всяка година. Също популярни и с многобройни участници са турнирите, организирани съвместно с БФЛС в Айтос, Бургас, Дупница, Плевен, Попово и др. В чест на кръгли годишнини на сдруженията през мандата се организира още във Враца, Мездра и други.

Заслужава внимание и уважение дейността в тази област на сдружение Петрич, което със собствени средства е изградило 4 скейтови стрелбища и ежегодно провежда по няколко турнира с регионално и международно /Македония, Сърбия и Гърция/ участие. Опит, който е необходимо да се сподели и да се популяризира.

Подобно внимание заслужава и регионалният турнир, организиран от сдружение Бургас по все още неизвестната за много дисциплина „Спортинг”. Дисциплина, която най- добре ще

замести популярната доскоро дисциплина „Бягаш заек“, която все по-малко се практикува в отделните сдружения, въпреки че не се изискват огромни капиталовложения и усилия за поддържането ѝ.

На национално ниво в ловната стрелба и през този мандат най-полярен, най-авторитетен и с най-многобройни участници остана **Националният турнир по ловна стрелба за купата на НЛРС-СЛРБ**. Последните четири турнира се проведоха под домакинството на сдружение Плевен, в неговия спортен комплекс „Витска елия“. Този турнир се провежда по двете олимпийски дисциплини „Скийт“ и „Трап“ и в него участват състезатели от всички възрастови групи и от двата пола – мъже и жени.

В него през отделните години броят на участниците се колебае, но винаги е над 100, а именно:

- **2009 г.** – 22 сдружения с 108 състезатели, от които в дисциплината „Скийт“ – 62 състезатели и дисциплината „Трап“ – 46 състезатели;

- **2010 г.** – 27 сдружения с 103 състезатели, от които в дисциплината „Скийт“ – 57 състезатели и дисциплината „Трап“ – 46 състезатели;

- **2011 г.** – 35 сдружения с 124 състезатели, от които в дисциплината „Скийт“ – 80 състезатели и дисциплината „Трап“ – 44 състезатели;

- **2012 г.** – 28 сдружения с 120 състезатели, от които в дисциплината „Скийт“ – 76 състезатели и дисциплината „Трап“ – 44 състезатели.

Радващо е, че броят на участващите младежи и девойки – до 22 години, в отделните турнири се движи между 17-20 до 20-25 % от общия брой. Уважение заслужават и десетината ветерани, които редовно участват в този турнир.

При провеждането на тези турнири се очертаха някои проблеми и слабости, които трябва да намерят решение в следващите години.

Налага се промяна в наредбата за организацията и провеждането на най-голямата спортна проява в системата на Националната организация. Необходимо е да се помисли за времето на провеждането му – големите юлски температури не са най-подходящите. Непрекъснато увеличаващият се брой на участниците в него налага да се помисли за промяна в регламента и условията за участие, с цел да се създаде нормална състезателна обстановка и постигане на по-добри резултати, да се избегне голямото напрежение сред състезатели, съдии и организатори.

Може би е необходимо да се помисли за отделянето на младежите и девойките в отделен турнир или въвеждането на зонални турнири като състезания за излъчване на участници в финалния турнир.

Определена вина за намаляване интереса към ловната стрелба през последните години има въведената нова нормативна база по отношение лицензирането и функционирането на ловните стрелбища. Прекалената презастрахованост от страна на органите на МВР доведоха до такива законодателни изисквания и нормативи, които на практика ще унищожат изцяло ловната стрелба поради многото безсмислени и нелогични условия за узаконяване на дейността в тази област.

Риболовни турнири

През отчетния период ежегодно се провеждаше традиционният риболовния турнир за Купата на НЛРС-СЛРБ за представители на медии. Състезанията събираха над 40 любители на риболова от медийните среди.

През последните четири години при голям интерес от страна на децата от ловно-рибарските сдружения в градовете: Асеновград, Гоце Делчев, Велико Търново, Кърджали, Панагюрище, Пловдив, Сливен, Троян, Плевен, Първомай и др. се провеждаше ежегодният риболовен турнир за деца до 14 г. възраст “Детето риболовец може без дрога”.

Издателска дейност

Положихме извънредни усилия и в друга, неспецифична за нашата организация дейност – издателската. Тя е извънредно важна поради една единствена причина. Кой по-добре от нас може да популяризира активността ни, кой по-добре от нас може да привлича безкористни следовници в опазването на природата. Подпомагахме всячески специализираното стопанско звено в системата на съюза – издателската къща “Наслука”. В нейните задължения бе издаването на най-старото в момента печатно издание в България, списание “Лов и риболов”, на специализираните седмични вестници “Наслука” и “Рибар”, на книги и учебници, на рекламни и информационни материали. Но реалността се оказа жестока, освен във финансова, издателството изпадна в криза на доверие на хиляди читатели.

Още нямаме точен и обективен отговор на въпроса “Къде сгрешихме?”, но е факт, че Управителният съвет бе принуден в края на 2012 година да пристъпи към обявяването в несъстоятелност на издателската къща. Необходими бяха серия спешни и правилни решения, за да не се допусне срив в системата. От 7 декември бе сформиран издателски съвет от експерти, който

успя да спре упадъка на печатното производство. Това е екип, който съумя с решителни действия не само да задържи лодката над водата, но и да гребе във върната посока.

От началото на 2013 година периодичността на изданията бе възстановена, финансовите резултати се стабилизираха, забелязва се качествена промяна в представянето на тематиката. Издателският съвет определя приоритетите в развитието на дейността, строго контролира финансовите потоци по веригата от отпечатване, разпространение и рекламна дейност на изданията, организира маркетинга и рекламата на изданията, погрижи се за състоянието на архива, взема необходимите мерки за цифровизирането и съхранението му на книжен и на електронен носител.

Наред с необходимите тематични направления, съветът утвърждава промени в структурата, обема, периодичността и тиражите на изданията, вече обръща сериозно внимание на Интернет портала "Лов и риболов", който в близко време ще е основната оперативна медиа на НЛРС–СЛРБ със своите интерактивни онлайн приложения, форуми, обяви, анкети и т.н. Ще продължи подготовката и отпечатването на учебни помагала и пособия, ще се обърне внимание на реализацията на мултимедийни продукти.

Умножиха се предложенията за съвместна дейност с други медии, тематични сайтове, събитийни прояви, като добри практики в последните няколко месеца ще отбележим сътрудничеството с БНР и специализираното предаване по програма "Христо Ботев", с интернет портала "БГ Лов", участието в специализираните ловни изложения в Пловдив и София, както и поставяне началото на по-специфични форми на взаимодействие с ведомства и институции, от които зависи осигуряването на държавната политика в сектора – кръгли маси, дискуссионни клубове, инициране на програми. Предлагаме кампании за популяризация на тематиката сред по-широки обществени кръгове и специално към младите хора, прецизират се възможностите за увеличаване на приходите чрез странична дейност – организация на изложби и състезания, курсове и обучения, семинари и конференции, на групови посещения на музея на НЛРС и т.н. В крайна сметка целим формирането на действащ мултимедиен комплекс към нашия съюз, който активно да подпомага основните цели на сдружението и в същото време да съдейства за доброто ни име и образът ни пред обществото.

Според нас избраната форма на Издателски съвет е подходяща при реструктурирането и на други досега действащи комисии към НЛРС – СЛРБ. Делегирането на конкретни дейности с ясен бюджет и точни отговорности от Управителния съвет към тях ще даде необходимата свобода на действие при прозрачни условия за постигане на положителни резултати.

Връзки с обществеността

Медии.

- Пресконференции
- Партньорство с БТВ, Българско национално радио, в."Стандарт",Нова телевизия.
- Отразяване в редица медии на национални събития, изложения, спортни мероприятия.
- Интервюта с ръководството по проблеми, свързани с ловната и риболовната дейност.
- В периода 2009 – 2013 г. продължи ползотворното сътрудничество с ловен портал БГ Лов. Освен обмен на информация и популяризиране на дейността, НЛРС-СЛРБ беше и съорганизатор при провеждането на ежегодния киноложки турнир "Свети Хуберт".
- Създаде се нова интернет страница със съвременна визия и широки технически параметри.
- През ноември 2010 г. тържествено и по достоен начин бе отбелязана 115-годишнината на списание "Лов и риболов" с юбилейна среща-коктейл, на която беше представена българската ловна периодика, издавана от НЛРС-СЛРБ. Присъстваха много творци, посветили много от творбите си на списанието, всички кореспонденти от цялата страна, представители на медиите, поети, писатели, художници, читатели и приятели на списание "Лов и риболов".

Радиопредаване "Дивото"

За първи път НЛРС-СЛРБ създаде свое радиопредаване "Дивото", което се излъчваше ежеседмично на вълните на радиоверига "Фокус". Бяха засегнати актуални проблеми и теми интересувачи ловната общественост. Бяха създадени постоянни рубрики "Дивото гостува на ловно-рибарските сдружения" и "Полезно за всеки". С компетентно и професионално мнение по различните теми взеха участие ръководството на Националната организация, членове на Управителния съвет, експерти от структурата на НЛРС-СЛРБ, също така и специалисти от държавни

институции и обществени организации, представители на ловно-рибарските сдружения, популярни личности.

Работа с деца

Всяка година през отчетния период денят на “Св. Николай Чудотворец” изцяло беше посветен на най-малките риболовци. Поканени бяха деца от столичните училища. Организираната атракция – шоусъстезание за улов на пъстърва, развлекателни минути, образователната викторина на риболовна тематика, в която най-будните бяха поощрени с подаръци, доставиха истинска радост на децата. Мероприятията протичаха при изключителен медиен интерес. В края на тържеството винаги се обявяваше конкурс за детска рисунка на тема “ Моят риболовен излет”, който финализираше през февруари с много награди и подаръци за всички деца.

- Два пъти в годината се организираха образователни минути за деца “Обикни природата и дивеча” с беседи и излъчване на тематичен филмов материал в Музейната сбирка на НЛРС.

Комисия “Връзки с обществеността и ловна етика”

През периода 2009 – 2013 г. комисията проведе няколко конструктивни заседания и със своите креативни идеи оказва необходимото сътрудничество и подкрепа на ръководството на НЛРС-СЛРБ.

Звание “Заслужил деятел на НЛРС-СЛРБ”

Възстановено беше званието “Заслужил деятел на НЛРС-СЛРБ” и с него бяха удостоени дългогодишни членове на Националната организация - публични личности, радатели за опазване на живата природа на България и отдали много за развитието на ловното и риболовно дело в Република България.

Литературен конкурс за къс разказ “Дивото” за наградата “Дончо Цончев”

През 2011 г. беше основан литературен конкурс за къс разказ “Дивото” , който вече има три издания. Всяка година той добива по-голяма популярност и нараства броят на участниците в него, както и нивото на произведенията.

Изложбена дейност

- НЛРС “Съюз на ловците и риболовците в България” участва през четирите години на изложение “Природа, лов и риболов” в Международен панаир Пловдив с тематично оформен щанд – ловни трофеи и старинно ловно оръжие, 30 години Световно ловно изложение “EXPO 81”, екологичната политика на Националната организация, Специализирана ловна изложба на трофеи от хищници, която беше представена и в Интерекспоцентър – София.

- През 2013 г., по случай 115-годишнината, Националната организация организира и представи на изложение “Природа, лов и риболов” в Международен панаир Пловдив Национална трофейна изложба с над 700 трофея и с щанд под наслов „Историята, единството и традициите на ловното движение в България”.

- В периода 9 -13 август 2010 г. беше организиран фотоплер от петима от най-известните български художници-фотографи, членове на “Фотографска академия”. 60 фотографии, отразяващи уникалната природа и дивия свят на дивечовъден участък “Студен кладенец”, бяха експонирани в изложбената зала на Държавната агенция “Архиви” в София. Изложбата беше посветена на 112-годишнината на Националната организация. В следващите месеци експозицията гостува в градовете Мездра, Севлиево, Кърджали, Павликени и др. Представена беше и на изложението “Лов, риболов, спорт” в Интерекспо-център София.

Денят на Националната организация – 6 август

Традиционно през всичките години на отчетния период беше отслужен молебен за здраве на българските ловци и риболовци и бяха поднесени цветя на паметника на Стефан Стамболов. През 2011 г. и 2012 г. честването Денят на Националната организация беше проведено съответно в градовете Кърджали и Севлиево, които имаха кръгли годишнини.

Благотворителност

- Бяха направени дарения в Домове за деца, лишени от родителски грижи – подаръци и храна.

- Всяка година Националната организация участва в дарителската кампания “Българската Коледа”.

- НЛРС-СЛРБ взе участие в дарителската кампания “България е с вас”, за бедстващите райони след наводнението през 2011 г.

- Безвъзмездно популяризира дейността на театрална група за незрящи деца.

Национални събори

- На 12 юни 2010 г. на яз."Копринка" край гр. Казанлък се проведе значимо мероприятие – Национален риболовен събор под мотото "100 години организиран любителски риболов в България". Това е вторият в историята на Националната организация риболовен събор. Първият е бил проведен през 1910 г. в Свищов.

- В чест на 115-годишнината на НЛРС-СЛРБ беше организиран Национален ловен събор – 15 юни 2013 г. край Плевен, на който присъстваха около 10 000 човека – организирани ловци, приятели, симпатизанти, представители на ловните съюзи в Румъния, Словакия, Русия, Сърбия, Македония и др.

Български ловен женски клуб "Бендида"

С пълната подкрепа и съдействие на ръководството на Националното ловно-рибарско сдружение през 2012 г. беше създаден Първият български ловен женски клуб "Бендида" с председател Зорница Николова. Учреден е със седемнадесет жени-ловци, в момента клубът има над петдесет членове.

Всички ловно-рибарски сдружения, членове на Националната организация, които през последните четири години имаха юбилейни годишнини бяха удостоени с почетния плакет на НЛРС-СЛРБ, а заслужилите членове на сдруженията получиха отличия, грамоти и предметни награди.

Преустройство и реконструкция на Музейната сбирка на НЛРС-СЛРБ

Управителният съвет на НЛРС-СЛРБ на свое заседание, проведено на 14.01.2011 г. обсъди и прие единодушно „Призив-обръщение от Софийските ловно-рибарски дружества за откриване на специална сметка за финансиране реконструкцията и обновяването на Музейната сбирка на НЛРС-СЛРБ“.

Утвърдена беше комисия в състав: Алеко Динев – председател на сдружение „ЛРД – София-юг“, Веселин Симеонов – председател на сдружение „ЛРД София-север“, Георги Тошев – председател на сдружение „ЛРД-София –изток“, Иван Бояджиев – председател на сдружение „ЛРД-София-запад“, Васил Дончев и Стфан Манчоров – съпредседатели на Стопанската комисия към УС на НЛРС-СЛРБ, която да осъществява контрол върху

събирането и разходването на средствата по тази сметка, да участва в разработката на идейните и последващи проекти, да контролира изпълнението на реконструкцията и обновяването.

Във връзка с това е извършено следното: Изготвен е тематичен експозиционен план, който включва темите за историята на лова и риболова в България; историята на организираното ловно движение – традиции и идеали; екологичната политика на НЛРС и работата с подрастващите ; възложено бе на два екипа от музейни работници да изготвят проекти за експозицията; във връзка с препоръките на комисията, през месец юли 2012 г. бе възложено на проектантска фирма Симеон Стоилов Студио ЕООД да направи предпроектно проучване, проектно решение и прогнозен бюджет за проектиране и изпълнение на преустройството.

Същата година беше презентиран и одобрен от Управителния съвет проекта за реконструкция и модернизация на Музейната сбирка. По приблизителни проучвания цялостната реализация на проекта възлиза на 250 000 лева. Ръководството на УС очакваше тази сума да бъде събрана 50% от ЛРС /средно по един лев на съюзен член/ и останалите 50% за сметка на бюджета на УС и спонсори. До момента са събрани общо 100 566 лева. За съжаление от тях само 46 777 лева от ЛРС, а останалите са дарения от физически лица и фирми.

Международно сътрудничество

CIC (Световен съвет по лова и опазване на дивеча)

57-ма Генерална асамблея на CIC, Дубровник – Хърватия (2010 г.)

Като най-важен аспект е приемането на нова структура на CIC. Дейността на организацията се насочва в три направления – наука, култура и политика. Досега работещите комисии се разпределят по направления. CIC с нов президент – Бернар Лозе.

58-ма Генерална асамблея на CIC, Санкт Петербург – Русия (2011 г.)

България единодушно е приета с държавно членство в CIC. За първи път в историята на CIC и НЛРС-СЛРБ, България има такава голяма делегация от индивидуални членове.

Новата инициатива на CIC е задълбочаване на отношенията с OIE(Световната организация за здравето на животните), чийто представител е проф. Никола Белев и откриването на централа на OIE в България.

12-та сесия на Координационния форум на СИС за Централна и Източна Европа, Братислава – Словакия (2011 г.)

Тема на форума: Вълкът и управлението му.

Участие на представители от ловните съюзи на Босна и Херцеговина, Чехия, България, Естония, Хърватия, Литва, Латвия, Унгария, Полша, Словакия, Словения, Сърбия и Румъния.

Приетата резолюция констатира, че запасите на вълка се стабилизират и в отделни райони популацията му нараства, което води до появата на конфликти с човека, особено в селското стопанство.

Среща на Съвета на СИС, Мадрид – Испания (2011 г.)

България има сериозен напредък по проекта на ОИЕ за построяване на център за изследване на болестите по животните, който ще е най-големият в Европа.

Среща на Координационния форум на СИС за Централна и Източна Европа, Белград – Сърбия (2012 г.)

Прави впечатление, че по законодателен път са ограничени правомощията на националните организации от гледна точка на техните функции. По различен начин са решени въпросите, свързани с предоставяне на ловните територии от страна на държавата за стопанисване от ловните сдружения.

59-та Генерална Асамблея на СИС, Кейптаун–ЮАР (2012 г.)

Прие се за четвърти официален език руският език след английския, френския и немския. Бяха връчени награди за публикации, приз получи и филм, чиято тематика е подчинена на мотото „Опазване на дивеча“. За отбелязване е, че посоката, в която се върви, дивечът е пречупен през призмата на екологията и това трябва да се възприеме от ловната общност.

14-та среща на Координационния форум на СИС за Централна и Източна Европа, Скопие – Македония (2013 г.)

Теми на форума: Балканският рис и устойчивият ловен туризъм.

Правителствата в съответните държави да работят с ловните съюзи и неправителствените организации в тясно сътрудничество за промотиране на устойчив ловен туризъм. Основна цел за опазването на популацията на риса е също тясното сътрудничество между държавите на Балканите, партньорство между министерствата, ловните и неправителствените организации и земевладелците.

FACE (Федерация на ловните асоциации в Европа)

Генерална Асамблея на FACE, Брюксел – Белгия (2010 г.)

Председателят на УС на НЛРС-СЛРБ Иван Петков проведе работна среща с президента на FACE Жилбер дьо Тюркхайм, гл. секретар Ив Льокок, директора на административния офис Ангъс Мидълтън и с президента на SIC Бернар Лозе.

Президентът на FACE Жилбер дьо Тюркхайм, като извод, изтъкна, че най-важното, което трябва да се направи в бъдеще е работата по биоразнообразието и окуражаването на ловците да ценят природата.

Работна среща на членовете на FACE, Валета – Малта (2011 г.)

В проведената свободна дискусия бяха обсъдени следните въпроси: проблемите на дивите животни и стопанисването им, европейската аграрна политика и работата на ловните организации с фермерите; ловното оръжие – внос и износ, и дебатът “за или против оловните сачми”, както и сътрудничеството и взаимодействието с науката по проблемите на дивата природа. По проблемите с алтернативните ловни сдружения НЛРС–СЛРБ направи изявление относно опитите на алтернативното ловно сдружение БЛРС за формиране на сдружение на международно ниво. Дискусия не се състоя, защото FACE и останалите държави подкрепят изцяло НЛРС – СЛРБ в единството и цялостта му.

Генерална Асамблея на FACE, Брюксел – Белгия (2011 г.)

С особена тревога бяха коментирани съкращенията в размер на 3,5 % от бюджета за селско стопанство в рамките на ЕС, които според повечето делегати ще доведат до ограничаване на залесяването в горските масиви и възникването на пустеещи земи – нещо, което ще предизвика влошаване на местообитанията и директно ще се отрази на популациите на дивите животни. Отчетено бе, че в рамките на ЕС все още има страни, включително България, в които не е въведен европейският паспорт за ловното оръжие, с което се затруднява развитието на ловния туризъм.

Работна среща на FACE, Болзано – Италия (2011 г.)

Тема на работната среща: Балканският кеклик и състояние на неговата популация. Наблюдава се тенденция за свиване на числеността на популацията в европейски мащаб, като изключение правят популациите в Гърция и Албания. На база на изнесените презентации, в близко бъдеще, при необходимост НЛРС-СЛРБ може да направи връзка с ловните съюзи на Гърция и Италия, с

цел придобиване познания и усвояване на технологията за изкуствено развъждане на вида.

Пролетна среща на членовете на FACE, Атина – Гърция (2012 г.)

В рамките на сесиите основните дискутирани въпроси бяха: опазването на дивия свят и двете директиви за птиците и местообитанията.

Генерална Асамблея на FACE, Брюксел – Белгия (2012 г.)

Избори за президент, вицепрезиденти и ковчежник се проведеха чрез анонимно гласуване на УС и бяха приети и одобрени на Генералната асамблея. За трети пореден мандат бе избран за президент на FACE Жилбер дьо Тюркхайм. С подкрепата на НЛРС-СЛРБ, като пълноправен член на FACE, бе избран и нов вицепрезидент за Югоизточна Европа д-р Атила Келемен от Румъния. Ангъс Мидълтън е новият гл. секретар на FACE след оттеглянето на Ив Льокок.

Среща на членовете на FACE, Дъблин – Ирландия (2013 г.)

Обширно се презентира ловът в Ирландия – методики, история и култура.

В момента работят по проекти за устойчивото управление на яребицата. Популацията ѝ намалява и имат проблем с това. В последните години основната им грижа е опазването на вида. Всички ловни организации имат много силна ловна традиция и благодарение на това диалогът между тях протича лесно и безпроблемно. В Ирландия има 300 000 ловци, което е 7.5% от цялото население на държавата. Антиловното лоби съществува и там, но са малцинство и не оказват особено голямо влияние за момента.

Двустранно сътрудничество

През март 2010 г. се проведе специализирано ловно изложение на световни ловни рекорди Fehova, Будапеща – Унгария. Участие взеха представителни делегации на страните, притежателки на световни рекорди от благороден елен, мечка, сръндак, елен-лопатар, дива котка и др. България участва в изложението със световния рекорд на благороден елен. На българския щанд беше представена презентация на дивечовъден участък “Студен кладенец” и възможности за организиран лов в България. Изложението е едно от най-големите в Европа и има търговски характер.

През юни 2010 г. експертният състав на НЛРС-СЛРБ: Иван Петков – председател на УС на НЛРС-СЛРБ, Григор Гогов – гл.

секретар, Александра Топузанска – международно сътрудничество, направи работно посещение в Словения. В програмата на делегацията беше включено: среща с президента на Координационния форум на СІС за Централна и Източна Европа Тони Връсчай, среща с председателя на Словенския ловен съюз Кроче. Уточнени бяха детайлите относно подготовката и провеждането на 11-ата сесия на Координационния форум на СІС за Централна и Източна Европа, който се проведе в София.

През юни 2010 г. главният секретар на НЛРС-СЛРБ Григор Гогов посети институт за животни, отглеждани в малки ферми към Средноевропейския център Нитра в Словакия, с цел стартирането на национален проект “Проучване състоянието на дивия заек с цел възстановяване на запасите и ролята на вида в ловното стопанство на България”.

От видяното и чуто изводът е, че в България трябва да се експериментира с фермерното производство на дивия заек, като част от програмата възстановяване запасите на заек, един от основните видове обект на лов в България.

През ноември 2010 г. делегация на НЛРС-СЛРБ в състав: Иван Петков – председател на УС на НЛРС-СЛРБ, Григор Гогов – гл. секретар, Александра Топузанска – международно сътрудничество, Снежина Михайлова – експерт “Връзки с обществеността”, посети Албания по случай честване на 60-годишнина на Албанската ловна федерация. Присъстваха и представители на FASE в лицето на гл. секретар Ив Льокок. Изразено беше всеобщо мнение, че балканските държави трябва да работят заедно и да се обединят около едни и същи цели, като опазване на биоразнообразието и устойчивия лов на Балканите и в Европа.

През ноември 2010 г. експертна група на НЛРС-СЛРБ в състав: Григор Гогов – гл. секретар, Борислав Бечев – управител на фирма “Сокол-БЛРС”ЕООД, Васил Василев – експерт-координатор в Направление “Лов”, посети Хърватия относно проучване на хърватския опит при изкуственото производство на див заек за разселване. Делегацията получи подробна информация относно формирането на маточните двойки, храненето, профилактиката на заболяванията и други особености, свързани с технологичния процес. Получената информация ще бъде достатъчна за провеждане на опит за изкуствено производство на сив заек в България.

През май 2011 г. в София, България, се проведе работна среща на ловните съюзи от балканските държави. На срещата присъстваха председателите на ловните съюзи на Сърбия, Румъния и България.

Обсъдиха се актуални въпроси за укрепване на добросъседските отношения и трансграничното сътрудничество. На срещата се подписа Резолюция, в която страните декларират, че и занапред ще развиват активни отношения и широко сътрудничество, като ще полагат усилия за: съхраняване на природните местообитания и увеличаване на популациите на диви животни; насърчаване и подпомагане на инициативи, свързани с разработването и реализирането на програми за трансгранично сътрудничество; ангажиране с програми за мониторинг и оценка на дивечовите и др. видове; взаимно информиране за реализиране на плановете за управление на видове, които се считат с неблагоприятен защитен статус; обмяна на опит в сътрудничеството със земеделските производители и природозащитни организации, за поддържането на местообитанията и биоразнообразието; организиране и участие на взаимни начала в инициативи и прояви в областта на спортния риболов, ловната стрелба и кинологията; провеждане на съвместни конференции, съвещания и др. по проблемите на дивеча, лова и законодателството в тази област; организиране на работни срещи с представители на специализираните съюзни издания с цел популяризиране на дейността на организациите; подкрепа на всички регионални и местни инициативи за сътрудничество между ловните сдружения на нашите страни; страните считат за свой дълг да развиват активни отношения и широко сътрудничество с СІС и FАСЕ.

През октомври 2011 г. делегация на НЛРС-СЛРБ в състав: Григор Гогов – гл. секретар, и Борислав Бечев – управител на фирма “Сокол”БЛРС, посети ферма за яребици в Дания. Цялата технология на производство във фермата е достатъчно опростена, много рационална и е лесно приложима в български условия.

През ноември 2011 г. НЛРС-СЛРБ бе гост с представители: Иван Петков – председател на УС на НЛРС-СЛРБ, и Александра Топузанска – международно сътрудничество, на XIII конгрес на Руския ловно-рибарски съюз. Иван Петков поздрави делегатите от името на българските ловци и изрази увереност, че и за напред в духа на доброто приятелство между двете организации ще развиват активни отношения и широко сътрудничество, както и съвместни инициативи с FАСЕ и СІС. Българската делегация бе приета на среща от ръководството на руския ловно-рибарски съюз, на която се обсъди подобряването на двустранното сътрудничество между двата съюза.

Международни прояви в България

11-та сесия на Координационен форум на СІС за Централна и Източна Европа, София – България (2010 г.)

Тема: Проблемите на кафявата мечка в държавите от Централна и Източна Европа.

Представени бяха десет държави - Албания, Босна и Херцеговина, България, Румъния, Русия, Словакия, Словения, Сърбия, Турция, Черна Гора, Чехия. Приета бе резолюция за подобър мониторинг, работа в посока на природосъобразен лов и устойчиво използване на природните ресурси.

Конкретно за България трябва да се изгради реален мониторинг за преброяването на кафявите мечки, да има бързи, конкретни и експертни действия от държавата.

Балканско първенство „Св. Хуберт“ за кучета, работещи със стойка, Ихтиман – България (2012 г.)

За първи път през 2012 г. в България се проведе Балканското първенство "Свети Хуберт", на което домакин бе НЛРС-СЛРБ.

Лука Бортоли, председател на световните първенства към FCI и главен съдия на Балканското първенство "Свети Хуберт", предложи домакинство на България за 2014 г. на световното първенство на FCI „Св.Хуберт“.

Финансов анализ на Управителния съвет на НЛРС-СЛРБ

Политиката на ръководството на УС на НЛРС през мандата беше насочена към изпълнение на дейностите, очертани от мандатната програма и целесъобразно управление на активите .В същото време бяха ограничени разходите на средства с цел поддържане на приемлив резерв за обезпечаване по-нататъшната дейност на сдружението. Инвестирани бяха средства в ново строителство на дълготрайни активи /съоръжения, сгради/, реконструкция на съществуващи и предприети действия за узаконяване правото на собственост на недвижими имоти. В тази връзка беше осъществено изпълнение на предвидените в ловоустройствения проект в ДУ"Ст.Кладенец" ловностопански мероприятия и изградени съоръжения и сгради.

При анализ на данните от отчетите за изпълнение на Бюджетите за периода 2009-2012 г. можем да направим следните изводи:

Затвърждава се тенденцията за увеличаване на приходите от цялостната дейност на сдружението. За периода са постъпили приходи в размер на 6279 хил.лв./без средствата по член 65а ал.4/. Относителния дял на приходите от стопанска дейност от общите приходи е по-висок - 57.68 %, 39.80 % е на приходите

от регламентирана дейност/ останалите приходи са от лихви/ Приходите за отчетния период спрямо планираните се изпълниха поради завишение на наемната цена на кв. м. и увеличаване площта за отдаване под наем, ускоряване процеса на изграждане и обзавеждане на ловен дом „Петлите” в гр. Кърджали.

През целия мандат направленията в стопанската дейност са отчели печалба, начисляван е и е плащан корпоративен данък. Сдружението реализира високи стойности на финансовите показатели от стопанската си дейност за отчетния период, което показва, че въпреки кризисните условия и тяхното задълбочаване, дейността на сдружението е ефективна и стабилна.

Целта на ръководството е била да води разумна /адекватна/ финансова политика, вследствие на което въпреки вложените средства за постигане на идеалните цели на организацията определени в устава, е реализирана печалба от двете дейности в размер на **406** хил.лв.

Изпълнение на бюджета на Управителния съвет на НЛРС-СЛРБ

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА УС НА НЛРС - СЛРБ ЗА ПЕРИОДА 2009Г. - 2012Г.

	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	общо 2009г. - 2012г.	% изпъл- не- ние
А. ПРИХОДИ	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	.
I. РЕГЛАМЕНТИРАНА ДЕЙНОСТ	711	440	536	812	2499	39.80
1. От членски внос	491	440	431	420	1782	
2. Финансиране на проект за планински кеклик от МОСВ	220	-	105	382	707	
3. Финансиране на проект за възстановяване на благороден елен в Източни Родопи от фондация				10	10	
II. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	784	845	908	1085	3622	57.68
1. Стоки	69	64	45	73	251	
2. Услуги в т.ч. в т.ч. услуги от ловни стопанства по § 69, ал.1 от ЗЛОД	715	781	818	1012	3326	
3. Обещетение имоти			45		45	
III. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	46	42	41	29	158	2.52
ВСИЧКО ПРИХОДИ	1541	1327	1485	1926	6279	100

	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	Общо 2009- 2012г.	%
Б.РАЗХОДИ	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	
I. РЕГЛАМЕНТИРАНА ДЕЙНОСТ	312	513	546	810	2181	33.95
II. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	446	392	403	499	1740	27.08
III. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	577	467	643	817	2504	38.97
ВСИЧКО РАЗХОДИ	1335	1372	1592	2126	6425	100,00

Отчетеният приход в размер на 45 хил.лв. през 2011 г. е по приключило съдебно производство, образувано по повод имот – апартамент от 101 кв.м, находящ се в гр. София, площад Славейков № 1Б, ет. 3. Владението на апартамента бе предадено на 21.02.2011 г., удостоверено с приемо-предевателен протокол между страните.

За осъществяване на цялостната дейност на националното сдружение за отчетния период 2009 – 2012 г. се изразходиха **6 425 хил.лв.**, срещу отчетени приходи от дейността **6 279 хил.лв.** За покриване на предвидените разходи се наложи да се ползват **297 хил.лв.** от натрупания резерв от минали години. Разходите по дейности за мандата са, както следва:

- **за регламентирана дейност** - ловностопанска дейност, ловен спорт и кинология, рибостопанска дейност и риболовен спорт, международен членски внос и международно сътрудничество, организационна дейност и контролен съвет се изразходиха **2 181 хил.лв.** срещу **934 хил.лв.** за мандат 2005-2008 г./ - **33.95 %** от общите разходи.

- **за административни разходи** - обслужващи и двете дейности - стопанска и нестопанска, се изразходиха **1 740 хил.лв.**/ в т.ч. ФРЗ и начисления за ДОО, ЗО, плащания по КТ и социални разходи, материални разходи - ел.енергия, топлинна енергия, материали за поддръжка и ремонт на техника, външни услуги - телефонни услуги, пощенски, интернет, абонамент вестници и списания, граждански договори, абонаментна поддръжка/ - **27.08%** от общите разходи.

Административните разходи са разпределени съгласно нормативните изисквания на ЗКПО за двете дейности - стопанска и нестопанска.

- **за стопанска дейност** се изразходиха **2 504 хил.лв.**/ местни данъци и такси, узаконяване на собственост, закупуване ДМА, текущи ремонти в производствени стопанства, реконструкция

и модернизация на съществуващи сгради, ново строителство, авансови месечни вноски за корпоративен данък, за ловните стопанства по параграф 69(1) от ЗЛОД/ - **38.97** % от общите разходи.

ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ЛОВНО-РИБАРСКИТЕ СДРУЖЕНИЯ
ПРИХОДИ НА ЛОВНО РИБАРСКИТЕ СДРУЖЕНИЯ В ПЕРИОДА 2009 г. – 2012 г.

	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	общо 2009г. - 2012г.	
	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	%
I. Приходи от регламентирана дейност	6960	8269	9716	9580	34525	70.58
а. приходи от дарения	489	1174	1072	935	3670	
б. приходи от членски внос	3793	3469	4026	3969	15257	
в. други приходи - чл.65а, ал.4 от ППЗЛОД	2678	3626	4618	4676	15598	
II. Приходи от стопанска дейност	3239	4064	3003	3122	13428	27.44
1. приходи от продажба на:						
а. продукция и стоки	673	339	423	396	1831	
б. услуги - в т.ч.	1561	2869	2359	2573	9362	
курсове за ловци и подборен отстрел	81	1388	811	870	3150	
в. приходи от финансираня и разходи за придобиване на активи по стопански начин	519	308	48	61	936	
г. други приходи - в.т.ч.	486	337	164	83	1070	
д. увеличаване запасите от продукция	-	211	9	9	229	
III. Финансови приходи	196	238	240	220	894	1.83
IV. Извънредни приходи	18	15	32	7	72	0.15
V. Общо приходи(I+II+III+IV)	10413	12586	12991	12929	48919	100

РАЗХОДИ ЗА РЕГЛАМЕНТИРАНА ДЕЙНОСТ НА ЛОВНО- РИБАРСКИТЕ СДРУЖЕНИЯ

	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	общо 2009 г. – 2012 г.	
	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	%
I. Разходи за дейността						
A. Разходи за регламентирана дейност	3550	5062	6428	6370	21410	61.90
1. Дарения	51	12	23	22	108	0.31
2. Други разходи	3499	5050	6405	6348	21302	61.59
а. Ловностопанска дейност - в т.ч.	2520	3868	4415	4646	15449	
дивеч за доотглеждане и разселване	787	1225	1519	1627	5158	
б. Рибостопанска дейност и риболовен спорт	191	156	328	181	856	
в. Ловна стрелба	96	88	112	160	456	
г. Кинология	25	23	20	17	85	
д. Други разходи - в т.ч. Организационна дейност	667	915	1530	1344	4456	
Б. Административни разходи	3384	2939	3406	3451	13180	38.10
ОБЩО ЗА ГРУПА I	6934	8001	9834	9821	34590	100
II. Финансови разходи	32	32	32	35	131	
III. Извънредни разходи	15	6	9	19	49	
IV. ОБЩО РАЗХОДИ	6981	8039	9875	9875	34770	
V. РЕЗУЛТАТ	380	999	399	243	2021	
ВСИЧКО(I+II+III+IV+V)	7361	9038	10274	10118	36791	

При анализиране на данните от отчетите за приходи и разходи от стопанска и нестопанска дейност на ловно-рибарските сдружения за периода могат да се направят следните изводи:

Приходите от двете дейности – стопанска и нестопанска, нарастват, като с по-бързи темпове нарастват приходите от нестопанска дейност. През 2009 г. делът им от общите приходи е 69.22 %, а през 2012 г. – 76.18%.

Запазва се структурата на **основните приходоизточници за финансирането на съюзните дейности:**

- членски внос	- 15 257 хил.лв.
- средства от разрешителни по чл.65 а от ППЗЛОД	- 15 598 хил.лв.
- услуги/наеми,организиране курсове за ловци и подборен отстрел/	- 9 362хил.лв.

Разходите за основна дейност също нарастват. От приходите от двете дейности за периода 2009 - 2012 г. в размер на 48 919 хил.лв. **за основна дейност са изразходени 21 410 хил.лв.,** което представлява 43.77%, срещу 24.58% за период 2005 -2009 година.

Отчетените разходи за основна дейност в размер на 21 410 хил.лв. са, както следва:

- ловностопанска дейност	- 15 449 хил.лв.
- рибостопанска дейност и риболовен спорт	- 856 хил.лв.
- ловна стрелба и кинология	- 541 хил.лв.
- други разходи в т.ч.организационна дейност-	4 456 хил.лв.
- дарения	- 108 хил.лв.

Запазва се тенденцията от разходите за основна дейност **с най-висок ръст да нарастват средствата за ловностопанска дейност – от 6 075 хил.лв. за период 2005 - 2008 г. на 15 449 хил.лв. за период 2009 - 2012 г.** Това увеличение се дължи най-вече на усвояване на набраните средства от разрешителните за лов.

Запазва се тенденцията за намаляване на средствата за административни разходи – относителният дял от общите разходи намалява от 46% за периода 2005 - 2008 г. на 38.10% за периода 2009 - 2012 г.

За периода в сдруженията е отчетена **печалба от стопанска дейност** в размер на **1 600 хил.лв.** Разходите за данъци са в размер на **219 хил.лв.** и печалбата след данъчно облагане е **1 381 хил.лв.**

Отчетеният резултат - **печалба от двете дейности** - стопанска и нестопанска, за **2009 - 2012 г. е 2 021 хил. лв.** и е разпределена в резерв, с което е изпълнено изискването на ЗЮЛНЦ и ЗКПО сдруженията с нестопанска цел да не формират и да не разпределят печалба.

От направения анализ е видно, че финансовото състояние на ловно-рибарските сдружения е добро, че е осъществяван контрол върху разходите от страна на ръководствата на сдруженията и е провеждана разумна финансова политика.Това е предпоставка за продължаване на трайно очерталата се положителна тенденция за влагане на повече средства за основната дейност на ловно-рибарските сдружения.

Инвестиционна политика

Инвестиционната дейност на Управителния съвет на НЛРС-СЛРБ беше подчинена на няколко основни принципа. Същите са реализирани последователно през целия мандат, а именно:

- Приоритетност при насочване на финансовите средства - предимно към изграждане и разширяване производствените мощности за ловен фазан и яребица, подпомагащи изпълнението на Националната програма за разселване на дивеч и постигане на нейната основна цел - стабилизиране на дивечовите запаси.

- Значимост на проектите за осъществяване на политиката на завишаване приходите и икономически растеж на сдружението - изграждане на нов ловен дом "Петлите" в ДУ "Ст.Кладенец" гр. Кърджали.

- Осъществяване на инвестиционните проекти изцяло със собствени източници на средства / текущи приходи от дейността и резерви от минали години - без заемни средства/.

- Публичност – системно информиране членовете на УС и Общото събрание за напредъка в реализацията на инвестиционната програма, която води до решаване на цитираните проблеми, сформирание на вътрешни комисии със задача приемане извършеното в обектите на проектите, съгласно количествено-стойностни сметки.

I. През 2009 г. за закупуване на биотехнически съоръжения и за реконструкция на съществуващи производствени мощности се изразходиха **118** хил.лв. както следва:

- биотехнически съоръжения/ кафезни батерии и яйценосни клетки /	- 30 хил.лв.
- за цялостна реконструкция на волиер № 3, № 4 и инкубаторно помещение във фазаново стопанство „Дунав” – гр. Русе	- 79 хил.лв.
- в ДУ "Ст.Кладенец" за изграждане 6 бр. чакала и пункт за първична обработка на дивеча	- 9 хил.лв.

През 2010 г. за закупуване на биотехнически съоръжения, реконструкция и модернизация на съществуващи, за изграждане на нови мощности, узаконяване на собственост се изразходиха **261.5** хил.лв., както следва:

- биотехнически съоръжения/яйценосни клетки/ -**56** хил.лв.
- за ремонтиране основни волиери с площ от 8.5 дка заедно с прилежащите топли помещения /изградена каменна настилка- 7 714 кв.м., бетонови пътеки - 562 кв.м., навеси - 875

кв.м./, за изграждане нови мощности за яребица във фазаново стопанство "Дунав"- град Русе - **137** хил.лв.

- изграждане отоплителна инсталация в сграда вила във фазаново стопанство „Дунав”– град Русе - **13** хил.лв.

- в ДУ"Ст.Кладенец" - Кърджали за направа на пътища 15 км – **20** хил.лв., за довършване 6 броя чакала и пункт за първична обработка на дивеча- **15** хил.лв., ремонт склад за фураж- **4** хил.лв., общо - **39** хил.лв.

- ремонт покрив музей - **9.5** хил.лв.

- узаконяване на собственост земя - 50 дка в Пъстървово стопанство-"Пирин"- гр. Разлог - **7** хил.лв.

През 2011 г.- за закупуване и изграждане биотехнически съоръжения, за реконструкция и модернизация на съществуващи и изграждане на нови мощности, за узаконяване на собственост се изразходиха **264** хил.лв. както следва:

- биотехнически съоръжения/яйценосни клетки за яребици, електропастири, депо с автоматични хранилки за живи животни, изграждане капан за дивеч, укрития за лешояди / - **45**хил.лв.

- в ДУ"Ст.Кладенец"- гр. Кърджали за изграждане ловен дом „Петлите” - **90** хил.лв.,

- закупуване земя- 8 дка. и селскостопански сгради 10 бр.

- **19** хил.лв.,

- закупуване 2/3 идеални части от ловен дом"Крояците"

- **31** хил.лв.

Общо: - **140** хил.лв.

- в ДУ"Еледжик" за ремонт ловен дом и стопанска сграда

- **25** хил.лв.

- ремонт в дом на ловеца и риболовеца на бул."Витоша"/ремонт отопл. инсталация, помпено помещение, ел.табло/ - **20** хил.лв.

- ремонт апартамент площад „Славейков” - **14** хил.лв.

- частично саниране сграда в „Илиенци” - **9** хил.лв.

- довършване отоплителна инсталация в сграда вила във Фазаново стопанство „Дунав” – град Русе - **7** хил.лв.

- узаконяване собственост : - **4** хил.лв.

в т.ч.

- земя в „Дунав"-Русе - **1** хил.лв.,

- сгради в кекличево с-во Сливен - **2** хил.лв.,

- пъстървово с-во Самоков - **1** хил.лв.

През 2012 г. за изграждане биотехнически съоръжения в ДУ"Ст.Кладенец" – за довършване изграждането и обзавеждането на ловен дом "Петлите" , за ремонтни дейности и узаконяване на собственост се изразходиха **501** хил.лв.

- биотехнически съоръжения /яйценосни клетки за яребици, клетки за зайци, електропастири, пътища, изграждане на кей/ общо - **48** хил.лв.
 - в ДУ"Ст.Кладенец"- Кърджали - за довършване изграждането на ловен дом "Петлите" с разгъната площ от 600 кв.м., с пречиствателна станция, ел.инсталация, с о и вик инсталация, с изграден паркинг - **435** хил.лв.
 - в ДУ"Еледжик"- за изграждане хидрофорна система - **7** хил.лв.
 - в сграда на ул."Христо Белчев" за ремонт на покрив - **7** хил.лв.
 - за узаконяване собственост: - **4** хил.лв.
- в т.ч.
- сгради кекличево стопанство гр. Сливен - **2** хил.лв.,
 - пъстървово с-во гр. Самоков земя - **1** хил.лв., -
 - фазаново с-во „Дунав“ гр. Русе-земя - **1** хил.лв.

НЛРС „СЛРБ“ придоби собственост през 2011 г. чрез покупко-продажба върху поземлен имот №000162 -8 дка, заедно с изградените в имота 10 сгради, находящ се в землището на с. Гургулица, община Момчилград, удостоверение с нотариален акт №151, том .I. , дело №151 от 07.04.2011 г.

С нотариален Акт №32, том II, дело № 2351 от 19.03.2012 г., чрез обстоятелствена проверка се установени собствеността на Съюза върху "Кекличево стопанство - Сливен", състоящо се от общо 11 сгради, разположено върху поземлен имот 000256, 000171, 103018 в землището на с. Сотирия, община Сливен.

С Разрешение за строеж №68/15.09.2011 г. НЛРС "СЛРБ" предприе строеж на нов ловен дом „Петлите“ в поземлен имот №000162, находящ се в землището на с. Гургулица, община Момчилград. С Удостоверение №16/24.04.2013 г. имотът е въведен в експлоатация.

През май 2013 г. се закупиха 13,683 дка земя, девета категория, за **6** хил. лв. от община Сливен - общинска частна собственост в района на кекличево стопанство "Сините Камъни".

За **мандат 2009 - 2012 г.** УС на НЛРС-СЛРБ е провеждал обезпечена инвестиционна политика, изцяло със собствени средства и са изразходени **1 144.5** хил.лв.

II. За период 2009-2012 г. се закупиха ДМА /дълготрайни материални активи/ в размер на **437** хил.лв. както следва:

През **2009 г.** се закупиха автомобили за **115** хил.лв., офис оборудване за **13** хил.лв., обзавежда се **3** броя апартаменти в пъстървово стопанство „Т.Чарк“- **9** хил.лв., закупиха се други материални активи - **19** хил.лв., активи по проект за планинския кеклик - **3** хил.лв., общо : **159** хил.лв.

През **2010** г. за закупуване на транспортни средства **106** хил.лв., за офис техника и други материални активи се изразходиха **22** хил.лв., закупени активи по проект за планински кеклик

- **20** хил.лв.

- **148** хил.лв.

През **2011** г. за закупуване на транспортни средства се изразходиха **6** хил.лв., за закупуване на други материални активи и офис техника се вложиха средства в размер на **44** хил.лв. общо:

- **50** хил.лв.

През **2012** г. за закупуване на транспортни средства/лодка/ - **8** хил.лв. , за стопански инвентар - **4** хил.лв., за обзавеждане на ловен дом "Петлите" - **48** хил.лв., закупени активи по проект за планински кеклик - **20** хил.лв. общо изразходени средства в размер на :

- **80** хил.лв.

От направените инвестиции за реконструкция, модернизация и ново строителство, за закупуване на ДМА в размер на **1581.5** хил.лв. за **мандатния период** се отчете бърза възвръщаемост. **Приходите от цялостната дейност** на сдружението спрямо планираните **се завишиха. Реализира се печалба** в размер на **406** хил.лв., въпреки увеличените амортизации, платения по-висок данък сгради и такса смет, поради въведените в действие нови ДМА.

О Т Ч Е Т **на Контролния съвет на НЛРС-СЛРБ** **за мандат 2009-2013 г.**

Уважаеми делегати на Общото събрание,

В изпълнение на чл. 27 от Устава на НЛРС СЛРБ представяме на Вашето внимание доклада на Контролния съвет за дейността на УС на НЛРС СЛРБ, "Сокол БЛРС" ЕООД и "Наслука" ЕООД за периода 2009 - 2012 година.

I. По дейността на УС на НЛРС СЛРБ

1.Организационна дейност

В резултат на проверките, обхващащи дейността на Управителния съвет на сдружението с председател Иван Петков за периода 2009-2012 година се установи:

През отчетния период са свикани 8 заседания на Общото събрание с което е спазен чл.19/5/ от Устава на НЛРС СЛРБ. В дневния ред са разглеждани промени в Устава на НЛРС-СЛРБ, утвърждавани критерии и изисквания за приемане на ловно-рибарски, ловно-стрелкови сдружения в "Националното ловно-рибарско сдружение "Съюз на ловците и риболовците в България", размера на встъпителния членски внос, размера на отчисления членски внос по категории членове. Ежегодно са приемани доклади за дейността и финансовото състояние на Националното ловно-рибарско сдружение, Управителния съвет на НЛРС-СЛРБ, отчет за финансовото състояние на "Сокол БЛРС" ЕООД и "Наслука" ЕООД, отчет на Контролния съвет.

През изтеклия период Общото събрание е взело 59 решения. Не се изпълнява решение, взето през 2010 и 2011 година всички ловно-рибарски дружини, които не са абонирани за списание "Лов и риболов" и вестник "Наслука" да бъдат абонирани от ловните сдружения за второто полугодие на 2010 и 2011 година.

През отчетния период са проведени 27 редовни заседания на Управителния съвет, 3 извънредни във връзка с законопроекта за изменение и допълнение на ЗЛОД през 2009 година, с което са изпълнени изискванията на чл.24/1/ за честотата на провеждане на заседания на Управителния съвет. На заседанията на УС са обсъждани материалите за общите събрания на НЛРС, утвърждавани са щатните разписания на УС, обсъждани са проектобюджетите, вземани са решения за разпореждане с движимото имущество на съюза, изготвяни са критерии за прием на ЛРС в Националното сдружение и определяне на норма на представителност на ЛРС в Общото събрание, вземани са решения за провеждане на национални съвещания, отпускане на финансова помощ, отпускане на заеми, придобиване на недвижимо имущество.

УС приема Правила за събиране, разходване и контрол на средствата от годишната вноска за стопанисване по чл.37а от ЗЛОД и вноската за ползване на дивеча в сдруженията, утвърждава Правилник за вътрешния ред, Правила за назначаване на служители, Вътрешни правила за работната заплата в УС.

От приетите 260 решения са изпълнени 258. Управителния съвет отложи разглеждането на работния проект за Алманах на НЛРС-СЛРБ и не изпълни взето свое решение да се възложи изграждането на съвременна информационна система на НЛРС-СЛРБ на съвременен софтуерен продукт.

2. Финансово - счетоводна дейност

Счетоводната отчетност е организирана при спазване изискванията на СС № 9 - "Представяне на финансовите отчети на предприятия с нестопанска цел", като е разработена счетоводна политика и индивидуален сметкоплан за отделно отчитане на нестопанската и стопанската дейност за мандата. Приходите и разходите са начислявани текущо към момента на тяхното възникване и са включвани във финансовия отчет за периода, за който се отнасят. Счетоводните операции са документално обосновани, съществува съпоставимост между приходите и разходите, извършени по определено мероприятие или сделка.

В изпълнение на чл.27 от Устава на НЛРС СЛРБ и член 38, ал.2 от Закона за счетоводството ежегодно е извършвана одиторска проверка за текущото счетоводно отчитане и съдържанието на годишния финансов отчет от дипломиран експерт - счетоводител. Заверка за отчетния период е извършена от ДЕС Гергана Недялкова и "Силвикс" ООД.

Реализираните приходи за периода 2009-2013 година общо са в размер на 6 279 хил.лева.

През периода основен приходоизточник на УС на НЛРС СЛРБ са били приходите от стопанска дейност - общо за периода 3 622 хил.лева, което представлява 57.68% от всички приходи по бюджета на УС.

Приходите от регламентирана дейност са в размер на 2 499 хил.лева - 39.81% от всички приходи.

Финансови приходи - 158 хил.лева - 2.51% от всички приходи.

Общо реализираните приходи за периода от 6 279 хил.лева са както следва:

1. от членски внос	- 1 782 хил.лева / 28.38/
2. финансиране проекти	- 717 хил.лева-/ 11.42%/
3. от наеми	- 2 282хил.лева /36.34%/
4. от спонсорство	- 36 хил.лева / 0.57 %/
5. продажба стоки	- 266 хил.лева /4.24 %/
6. у-ги & 69/1/ ловни стопанства	- 993 хил.лева/15.81%/
7. Финансови приходи	- 158 хил.лева / 2.52 %/
8.обезщетения имоти	- 45 хил.лева/0.72%/

Всяка календарна година отчисленията от членски внос намаляват - от 491 хил.лева през 2009 година до 420 хил.лева през 2012 година.

Приходите от наеми през годините се увеличават - от 474 хил.лева през 2009 година до 580 хил.лева през 2012 година.

През отчетния период УС на НЛРС "СЛРБ" е отчел разходи общо 6 425 хил.лева.

От тях:

1. ловно стопанска дейност	- 1 031 хил.лева/ 16.04 %/
2. ловен спорт и кинология	- 82 хил.лева/1.28%/
3. рибостопанска дейност	- 248 хил.лева/3.86 %/
4. международно сътрудничество	- 161 хил.лева/ 2.51 %/
5. организационна дейност	- 600 хил.лева/ 9.35%/
6. фонд "Работна заплата"	- 1 282 хил.лева / 19.98%/
7. външни услуги телефон, застраховки, данъци, пощенски услуги, текущ ремонт, материални разходи, осветление, отопление вода, канц. м-ли, резервни части	- 1 540 хил.лева / 23.99 %/
8. материални разходи	- 250 хил.лева/ 3.89%/
9. разходи за ловни стопанства ЛС Еледжик и Студен Кладенец	- 978 хил.лева /15.24 %/
10.стойност на закупените стоки	- 73 хил.лева/ 1.14%/
11.корпоративен данък	- 114 хил.лева / 1.78%/
12.контролен съвет	- 66 хил.лева /1.03%/.

Направените разходите за стрелкови спортове и киноложка дейност по години са 82 хил.лв. както следва:

2009 г. - 29 хил.лева/2.17 %/ 2011 г. - 17 хил.лева/1.07 %/

2010 г. - 19 хил.лева/1.38 %/ 2012 г. - 17 хил.лева/0.80%/

Разходите за риболовни спортове за периода са 248 хил.лв.по години, както следва:

2009 г. - 67 хил.лева. / 8.94 %/ 2011 г. - 62 хил.лева /3.91 %/
2010 г. - 87 хил.лева / 6.32 %/ 2012г. - 32 хил.лева / 1.51 %/

Направените разходи за международна дейност са:

2009 г. - 52 хил.лева /3.89 %/ , 2010 г. - 32 хил.лева /2.32 %/ ,
2011 г. - 47 хил.лева /2.97 %/ , 2012 г. - 30 хил.лева /1.41 %/.

Разходите, направени по организационна дейност на УС за периода са 600 хил.лв. по години:

2009 г. -149 хил.лева /11.16 %/ 2011 г. - 166 хил.лева /10.49%/
2010 г.-142 хил.лева/ 10.33 %/ 2012 г. - 143 хил.лева / 6.72%/

Разходите за фонд Работна заплата и начисления за ДОО, ЗО , ДЗПО, ПКБ са:

2009 г. - 357 хил.лева /25.56 %/ 2011 г. - 302 хил.лв. /19.08 %/
2010 г. -299 хил.лева /21.74 %/ 2012 г. - 324 хил.лв. /15.24 %/

Всички осигурителните вноски по заплата са внасяни в срок. Средствата, изразходвани за ФРЗ и начисления за осигуровки бележат ежегодно увеличение като абсолютни цифри, което се дължи на ежегодната индексация на заплата. През отчетния период средствата, изразходвани за работна заплата, заедно с всички осигуровки са 19.98 % от общо направените разходи.

Направените материалните разходи по години са:

2009 г.- 40 хил.лева /2.99%/ 2011 г. - 46 хил.лева/2.91%/
2010 г.- 36 хил.лева /2.62%/ 2012 г.- 128 хил.лева/6.02%/

Разходите за външни услуги са:

2009 г.- 350 хил.лв./26.21%/ 2011 г. - 387 хил.лв./24.46%/
2010 г.- 271 хил.лв./19.70%/ 2012 г. - 532 хил.лв./25.02%/

Завишението на изразходваните средства през 2012 година е от закупуване на ДМА, текущи ремонти в производствените стопанства, реконструкция, модернизация и ново строителство.

Заплатения корпоративен данък по години е както следва:

2009 г.- 29 хил.лева/2.17%/ 2011 г. - 31 хил.лева/1.95%/
2010 г.- 30 хил.лева /1.13%/ 2012 г. - 24 хил.лева/1.13%/

Изразходваните средства за Контролния съвет по години са:

2009 г. - 15 хил.лева/1.12%/ 2011 г. - 18 хил.лева/1.13%/
2010 г. - 15 хил.лева /1.09%/ 2012 г. - 18 хил.лева/0.85%/

УС на НЛРС-СЛРБ общо за отчетния период отчита положителен финансов резултат в размер на 406 хил.лева.

Продължават предприетите действия по узаконяване на имоти на НЛРС СЛРБ - узаконена земя 50 декара в Пъстървово стопанство Разлог, изграждане на съоръжения в Фазаново стопанство "Дунав" Русе, Кекличево стопанство Сливен и Враца,

обзавеждане вила в Тошков чарк, изграждане на волиери, изграждане на чакала и пункт за обработване на дивечово месо в ДУ "Студен кладенец". Има направени разходи от 482 хил.лева за придобиване на дълготрайни материални активи в процес на изграждане-Ловен дом "Петлите"- Студен кладенец и ремонт музейна сбирка 5 хил.лева.

Съгласно чл. 65 от ППЗЛОД 21% от средствата, набрани от разрешителни за лов в ЛР сдружения се централизират в НЛРС за осигуряване на дивеч за разселване чрез Националната програма за устойчиво развитие на дивечовите запаси в системата на НЛРС СЛРБ. Постъпилите средства през отчетния период са в размер на 2466 хил.лева, завишени спрямо предходния четиригодишен период с 960 хил.лева.

II. По дейността на "Сокол БЛРС" ЕООД

Дружеството е регистрирано от Софийски градски съд с решение на фирмено дело 938 от 1989 година. Регистрирания капитал в размер на 15 хил. лева е изцяло собственост на НЛРС СЛРБ.

През периода дружеството се ръководи от Борислав Пеев Бечев до днес.

В изпълнение на чл. 38 от Закона за счетоводството в "Сокол БЛРС" ЕООД ежегодно е извършвана одиторска проверка за текущото счетоводно отчитане и съдържанието на Годишния финансов резултат от дипломиран експерт-счетоводител с цел установяване достоверността и законосъобразността на текущото счетоводно отчитане, методологическата издържаност и точност на годишния счетоводен отчет.

Счетоводната дейност се извършва при спазване на основните принципи на чл. 4 от Закона за счетоводството, спазени са изискванията на Националния сметкоплан и Счетоводните стандарти.

"Сокол БЛРС" ЕООС развива своята дейност в три основни направления: дивечопроизводство, рибопроизводство и търговия и услуги.

Производствените стопанствата са собственост на НЛРС СЛРБ и се отдават за стопанисване и ползване на Фирма "Сокол БЛРС" ЕООД срещу наем.

Рибовъдните стопанства през периода 2009-2012 година са отчетели общо загуба в размер на 149 хил.лева. С решения на Управителния съвет на НЛРС СЛРБ са отдадени под наем шараново стопанство "Дъбене" гр.Карлово през 2010 година,

Пъстървово стопанство Самоков и Пъстървово стопанство "Тошков чарк" през 2012 година.

ЗЛОД и Правилника за прилагането му създадоха условия за събиране на средства /отчисления за вноса стопанисване и цената на разрешителните за ловуване/, които да се изразходват за производство и разселване на дивеч, както от ЛРС, така и централизирано - в НЛРС чрез "Национална програма за устойчиво развитие на дивечовите запаси в системата на НЛРС СЛРБ чрез разселване на дивеч".

Приходите от дивечовъдните стопанства за периода са в размер на 3925 хил.лева, направените разходи 3666 хил.лева. Отчетена е печалба в размер на 259 хил.лева.

Реализираните приходи за периода от сектор търговия и услуги са в размер на 629 хил.лева, направените разходи 605 хил.лева и отчетена печалба в размер на 24 хил.лева.

Направените административни разходи за периода са в размер на 625 хил.лв.

Общо за фирмата:

хил.лева					
година	2009	2010	2011	2012	Общо
Приходи	981	1248	1611	1633	5473
Разходи	930	1196	1582	1631	5339
печалба	51	52	29	2	134

Общо "Сокол БЛРС"ЕООД показва добри финансови резултати - приключва отчетния период с печалба от 134 хил.лева при отрицателен финансов резултат от 51 хил.лева от предишния четиригодишен отчетен период.

.III. По дейността на ИК "Наслука" ЕООД

Дружеството е регистрирано в Софийски градски съд, фирмено дело 18183/1993 година, от 29.07 2003 година. Едноличен собственик на капитала и дяловете е НЛРС СЛРБ.

Дружеството се ръководи от управители: Йото Христов Пацов и Георги Василев Георгиев, избран на заседание на УС на НЛРС-СЛРБ от 27.04.2011 година.

На основание Решение № 06.03. на Общото събрание на НЛРС-СЛРБ от 31 май 2012 година, Управителния съвет на свое заседание на 18.10.2012 година, след анализ на предоставения баланс и отчет за приходите и разходите към 31.08.2012 година,

отразяващ имущественото състояние на търговското дружество, както и невъзможността му да погасява задълженията си, взе решение управителят на ИК "Наслука" ЕООД да подаде молба до СГС - Търговско отделение за откриване на производство по несъстоятелност, прекратяване на дейността и обявяване в несъстоятелност.

Управителния съвет взе решение цялостната издателска дейност на ИК "Наслука" да премине към търговска фирма "Сокол-БЛРС" ЕООД, считано от 01.01.2013 година.

Счетоводната политика на дружеството е разработена в съответствие с Националните счетоводни стандарти. В основни линии са спазени принципите на Закона за счетоводството - същественост, документална обоснованост, независимост на отделните счетоводни периоди, стойностна връзка между начален и краен баланс, съпоставимост между приходите и разходите.

Дълготрайните активи при закупуване се заприходяват по цени на придобиване. За амортизиране е приет линеен метод на амортизация.

Приходите и разходите за бъдещи периоди в текущия се признават на база периода, за който се отнасят.

По баланса към 31.12.2012 година:

Краткотрайните материални активи възлизат на 44 хил.лева - продукция.

Вземанията от клиенти и доставчици са в размер на 23 хил.лева.

Паричните средства на 31.12.2012 година в каса и разплащателна сметка са 12 хил. лева.

Собственият капитал на дружеството е отрицателна величина - 213 хил.лева.

Задължения - 292 хил.лева.

Задълженията на дружеството към 31.12. 2012 година, които са в размер на 292 хил.лева представляват: 218 хил.лева задължения към доставчици, / 146 хил.лева към "ИФО дизайн", 10 хил.лева към УС на НЛРС - СЛРБ за консумативи, "Алианс принт" ЕООД 4 хил.лева/. Непокрито стои и дългосрочното задължение към УС на НЛРС-СЛРБ от 40 хил.лева, остатък по отпуснат заем и споразумение за разсрочване на неизпълнени задължения. "Наслука" ЕООД има задължения към 31.12.2012 година към персонала 6 хил.лева и авторски възнаграждения 26 хил.лева/, осигурителни задължения 1 хил.лева, данъчни задължения в размер на 1 хил.лева.

Общо за фирмата:

хил.лева					
година	2009	2010	2011	2012	общо
приходи	428	458	403	349	1638
разходи	442	476	424	424	1766
загуба	14	18	21	75	128

Отчетния период дружеството приключва финансовите години със загуба - общо за периода 128 хил. лева.

За сравнение - предишния четиригодишен период е приключило с печалба от 20 хил.лева.

КС на НЛРС-СЛРБ ежегодно е предлагал да се разработи програма от оздравителни мерки за подобряване на финансовото състояние на дружеството, която да се обсъди и приеме от Управителния съвет за излизане от критичното му състояние.

С Решение № 314/12.02.2013 година, Софийски градски съд, Търговска отделение прекратява дейността и обявява в несъстоятелност ИК"Наслука" ЕООД.

IV. По дейността на Контролния съвет

Контролният съвет на НЛРС СЛРБ за отчетния мандат е провел девет редовни заседания. На заседанията КС са приемани план за работата за всяка година, вземани са решения за извършването на проверки, както от членовете на КС, така и от назначения експерт в Контролния съвет.

През отчетния период е осъществяван текущ контрол относно спазването и изпълнението на задълженията, произтичащи от договорите за възлагане и управление, сключени с управителите на търговските дружества "Сокол БЛРС" ЕООД и "Наслука" ЕООД. Ежегодно Контролния съвет е извършвал проверка на Управителния съвет, Сокол БЛРС ЕООД и Наслука ООД, за което е изготвян отчет с съответните препоръки за подобряване на работата и отчетността пред Общото събрание на НЛРС СЛРБ.

Контролния съвет е давал препоръки за подобряване на работата на ИК"Наслука".Проблемите на дружеството са поставяни пред УС и ОС, но те не са намерили адекватни решения в повечето случаи.

През 2011 година Контролния съвет проведе във Велико Търново Регионално съвещание с председателите на контролните съвети на ловно-рибарските сдружения в региона,членове на

Националната организация на тема "Права и задължения на контролния съвет на ЛРС в условията на Закона за лова и опазване на дивеча и промените в данъчното законодателство".

Контролният съвет на НЛРС-СЛРБ не изпълни през 2010 и 2012 година свое решение за провеждане на срещи на регионално ниво с представители на Контролните съвети на ЛРС сдружения.

През 2009 и 2013 година се извършиха проверки по събирането и начина на изразходване на годишната вноска стопанисване и за ползване на дивеча, съгласно приетите от Управителния съвет Правила за определяне на реда за събиране, разходване и контрол на вноската стопанисване и вноската ползване на дивеча в сдруженията на Националната ловна организация, както и по заявки на ЛРС Сдружения - членове на Националната организация. Извършвани са проверки по жалби, сигнали, постъпили от ловно-рибарски дружини или отделни техни членове/ЛРС Хасково, ЛРС Пирдоп, ЛРС Долна Митрополия, дружина Иваняне към ЛРС София запад.

По решение на Управителните съвети на сдруженията Контролният съвет извърши проверки на ЛРС Девин, СЛРД Долна Митрополия, ЛРД "Гларус гр.Поморие, СЛРД "Сокол 1999" гр.Септември и С"ЛРД Сокол" гр.Казанлък. Изготвените доклади с направените констатации и препоръки са предоставени на Председателите на сдруженията и Председателя на Управителния съвет на НЛРС-СЛРБ.

Основни слабости и нарушения, констатирани през отчетния период са недостатъчна квалификация на счетоводителите в някои сдружения, непознаване на нормативните документи и счетоводни стандарти, оттук и некоректно водене на счетоводната отчетност.

Контролният съвет предлага да бъдат взети следните

РЕШЕНИЯ:

1. Общото събрание на НЛРС СЛРБ приема доклада по отчета за мандата на Контролният съвет.

2. Освобождава от отговорност досегашните членове на Управителния съвет и Контролният съвет на Националното ловно - рибарско сдружение "Съюз на ловците и риболовците в България